

Årsrapport 2015 från Tåkerns Fältstation

Föreningen Tåkerns Fältstation är en sammanslutning av fauna- och floraintresserade personer och har till ändamål att främja intresset för biologiska studier samt att verksamt delta i arbetet för naturskydd. Verksamheten stöds ekonomiskt av Tåkernfonden.

Styrelsen

Ordförande:	Bengt Andersson Åkerstigen 6 599 32 ÖDESHÖG	070-49 06 09 lago.andersson@telia.com
Vice ordf:	Tommy Tyrberg Kimstadvägen 37 610 20 KIMSTAD	tel 011-532 30 tommy.tyrberg@gmail.com
Sekreterare:	Lars Gezelius S. Krängevägen 16 585 99 LINKÖPING	070-325 12 88 lars.gezelius@lansstyrelsen.se
Kassör:	Jan Henriksson Bondegatan 15 A 595 52 MJÖLBY	0142-138 63 janne.bittan@bredband.net

Ledamöter:

Ellen Hultman Stora Broby 1 599 93 ÖDESHÖG 070-942 39 03 ellenhultman@yahoo.se	Konny Hörberg Vretgatan 11 573 61 SOMMEN 070-545 40 98 konnyh@hotmail.se	Tommy Berg Norra vägen 57 596 33 ÖDESHÖG 0702-46 83 71 b.tommy@live.se	Adam Bergner Barnhemsgatan 15 582 30 LINKÖPING 073-926 00 57 adam.bergner@gmail.com

Suppleanter:

Peter Berglin Fortunagatan 33 553 23 JÖNKÖPING 0723-50 90 90 peterberglin@comhem.se	Ruben Brage Tröskaregatan 90 583 34 LINKÖPING 070-345 21 17 mail@rubenbrage.se	Kim Arrio Navestadgatan 4U 603 67 NORRKÖPING 072-273 61 07 swespy_kim@hotmail.com	Bo Håkansson Karpstigen 2 587 91 TRANÅS 070-365 42 24 bo.thomas.hakansson@telia.com

Föreningsadress: Tåkerns Fältstation, Box 204, 595 22 MJÖLBY

Fältstation: Renstad, Åsen 2, 590 22 VÄDERSTAD

Postgironummer: 26 34 96 - 2

Swish: 1230180471

Medlemsavgift: Avgiften 2016 är 100 kr - inkluderar ett info och Vingspegelns Tåkernnummer.

Adress hemsida: **www.takern.se** Org. nr. 823000-4817

Årsrapport 2015 från Tåkerns Fältstation

Redaktörer: Lars Gezelius och Lars Nilsson

Linköping 2016. ISSN 1650-3058
Meddelande nr. 99 från Tåkerns Fältstation.
Rapport till Tåkernfonden.
Upplaga: 150 ex.

Omslag/Cover: Rödbena/Redshank.
 Foto: Bengt Ekman/N

Annual report 2015 from Tåkern Field Station, Sweden

*Contribution No. 99 from Tåkern Field Station.
Report to the Tåkern Fund.*

De årliga rapporterna som publicerats sedan 1990 har haft lite olika namn. Till en början hette de "Fältarbete" (1990-1997). Sedan kom namnet "Fåglar i Tåkern. Fältarbete" (1998-1999) och rapporten registrerades med ett ISSN nummer hos Kungliga biblioteket. Eftersom det inte alltid bara handlar om fåglar kändes benämningen Fåglar i Tåkern inte helt korrekt. Från och med 2000 heter den kort och gott "Årsrapport från Tåkerns Fältstation".

Arter på rödlistan anges med hotkategori i rubriken. (EN - Starkt hotad, VU- sårbar, NT - nära hotad).

Tåkerns Fältstation stöds ekonomiskt av Tåkernfonden.
Tåkern Field Station is financially supported by the Tåkern Fund.

Innehåll	Sida
Verksamheten 2015.....	4
Väder.....	5
Doppingar.....	6
Rördrom.....	7
Knölsvan.....	8
Gåsräkningar.....	9
Sädgås.....	10
Kanadagås.....	10
Grågås.....	11
Årta.....	12
Skedand.....	13
Snatterand.....	14
Simfågelräkningar.....	15
Brun kärrhök.....	18
Småfläckig sumphöna.....	19
Trana.....	20
Skrattmåsa.....	21
Fisktärna.....	22
Svarttärna.....	23
Trastsångare.....	24
Vassångare.....	25
Skäggmes.....	26
Pungmes.....	27
Ringmärkning.....	28
Inventering av strandängar.....	29
Övriga obsar 2015.....	46
Förteckning över meddelanden.....	48

Verksamheten 2015

2015 var stationens 52:a verksamhetsår och aktiviteterna var omfattande både i form av fältarbete och en ökande publik verksamhet med guidningar, studiecirkel, guidningar för synsvaga, visning av ringmärkning m.m. i samarbete med naturum Tåkern. Arbetet har till största delen utförts av våra många trotjänare. Stationsbemanningen hade dock även detta år ett internationellt inslag. Stationen var bemannad hela 156 dagar, med nästan daglig närvaro från maj till början av september. Långliggande personal var Karl-Martin Axelsson, Adam Bergner, Lars Gezelius och Sophia Thiele, Tyskland.

Det blev ingen ny art för Tåkern men sällsyntheter som amerikansk kricka, stäpphök, tereksnäppa, vitvingad tärna, berglärka och sommargylling har rapporterats. Under året noterades enligt Artportalen 198 fågelarter vid sjön.

Januari - mars

Stationen var bemannad 21 dagar. Två vinterfågelrutter genomfördes i början av januari, Tåkern Runt och Omberg. En örnräkning genomfördes 6 januari och matning av småfåglar vid fågeltornet ombesörjdes. Viss småfågelfångst bedrevs vid Glänås och lite trädgårdsmärkning förekom vid Åsen. Vid två tillfällen förevisades ringmärkning för allmänheten. En skidtur kunde genomföras på sjön i slutet av januari. Till vinterpysslet hörde också omfattande arbete med jubileumsboken. En studiecirkel drog igång liksom ett projekt för de synsvaga kallat "skåda fågel med örat". I mars genomfördes en gås- och tranräkning och vi satte upp lite nya holkar. Personal var Lars Gezelius, Kim Arrio, Adam Bergner, Bengt Andersson och Bosse Håkansson

April-maj

Under april var stationen bemannad 12 dagar. Ännu en nattfågelrutt kördes och nya fågelholkar sattes upp i Glänås. Inventeringarna av strandängarna påbörjades, liksom kartering av brun kärnhök, rördrom och trana. Under maj var stationen bemannad 22 dagar. Strandängar och strandskogar inventerades, grågåsullar räknades och karteringen av skäggdopping, skedand, årtå, snatterand, pungmes, skrattnås, tärnor, trastsångare, vassångare och pungmes påbörjades. Ringmärkning visades vid Glänås under "fågelskådningens dag" med drygt 100 besökare! Under säsongen bemannade vi också fågeltornet med guider under flera helger. Vissa dagar serverade Bosse Håkansson sina så populära nygräddade våfflor i B-huset. Holkarna vid Åsen och Glänås kollades. Fyra paddlingsturer gjordes; en till Prästören och tre till Renstad yttre. Stationspersonal under månaderna var bl.a. Adam Bergner, Karl-Martin Axelsson, Kim Arrio, Lars Gezelius, Lars Nilsson och Per Saarinen.

Juni-juli

Under juni var stationen bemannad 17 dagar. Arbetet under perioden dominerades av inventeringar av häckande fåglar på strandängarna samt trastsångare, vassångare, rördrom, måsar, tärnor, doppingar, trana och pungmes. Punktruttsinventeringarna "Tåkern runt" och Omberg genomfördes. Inventeringarna ute i sjön omfattade totalt 15 paddelturer fördelat på Renstad yttre 3, Tovören 4, västra vassarna 2, östra delen 3, Källstadviken 1, Prästören 1 och Lorbydeltat 1. Ringmärkning av boungar av skrattnås, fisktärna, svarttärna, pilgrimsfalk och holkhäckande fåglar bedrevs. Den traditionella nattsångarinventeringen genomfördes 9 juni. Växtinventering bedrevs för Östergötlands Flora. En visning av ringmärkning genomfördes och Indiens Sverigeambassadör guidades vid sjön. I juli var stationen bemannad 29 dagar. Den standardiserade ringmärkningen vid Renstad kanal startade och fångst bedrevs under totalt 20 morgnar. Vid Sjötuna fångades vadare med s.k. vadarburar i strandkanten vid fyra tillfällen. I övrigt inventerades knölsvan och rastande vadare. Två paddelturer till Tovören genomfördes. Personal var Sophia Thiele, Karl-Martin Axelsson, Adam Bergner, Per Saarinen, Johan Molin, Ellen Hultman samt Lars Gezelius.

Augusti-september

I augusti var stationen bemannad 24 dagar och i september 11. Personal var Karl-Martin Axelsson, Kim Arrio, Adam Bergner, Ellen Hultman, Per Saarinen, Linnea Henriksson, Sophia Thiele, Johan Lind och Lars Gezelius. Två simfågelräkningar och tre gås- och tranräkningar genomfördes. Ringmärkning vid Renstad kanal bedrevs 25 morgnar. Beckasinfångsten vid Glänås påbörjades av

Christer Elderud och Kent Person. Tre publika visningar av ringmärkning, bl.a. på "skäggmesens dag" då 150 personer fick se skäggmes på nära håll. Lindöns botaniska hemligheter utforskades av Adam Bergner och Urban Ekstam.

Oktober-december

Under perioden var stationen bemannad 20 dagar. Fyra gåsräkningar och en simfågelräkning genomfördes. Ringmärkning bedrevs vid Renstad kanal fem morgnar under oktober, och vid Glånäs höll vi en publik visning av ringmärkning. Fångst av beckasiner på strandängar bedrevs några kvällar. I november deltog vi för Ödeshög i det prestigefyllda kommunrallyt.

Det var en kort resumé av fältstationsåret 2015. Omfattande inventerings- och ringmärkningsinsatser under året har förutom tidigare nämnda också gjorts av Bengt Andersson, Tommy Berg, Peter Berglin, Göran Bergengren, Benny Ekberg, Christer Elderud, Christer Eriksson, Jan Henriksson, Bo Håkansson, Konny Hörberg, Gunnar Myrhede, Elke Myrhede, Jan-Erik Nordqvist, Kent Person, Magnus Swenson och Tommy Tyrberg. Verksamheten har figurerat i TV, radio och press. Ett varmt tack till alla som bidragit!

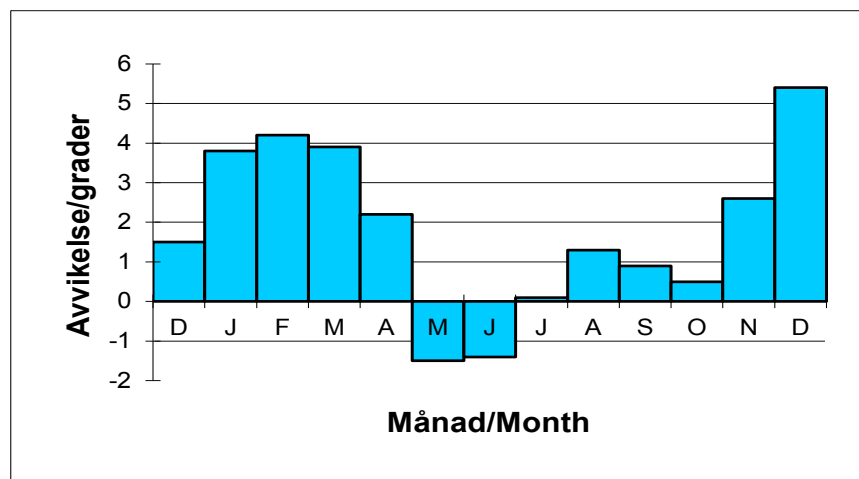
Väder

(data från SMHI, där temperatur gäller väderstationen Malmslätt och nederbördsdata från Omberg)

Det blev en relativt mild vinter. Sjön frös till i december, men gick upp snart igen efter stormen "Svea" precis i början av januari. Den frös sedan på nytt i januari och var till och från snötäckt innan sjön gick upp permanent redan i mitten av februari. Våren var relativt kall och sommaren blev inte bättre med mycket nederbörd och beskedliga temperaturer. Detta bidrog till att sjön förblev grumlig med mycket svag utbredning av den så viktiga undervattensvegetationen. Hösten blev sedan relativt varm.

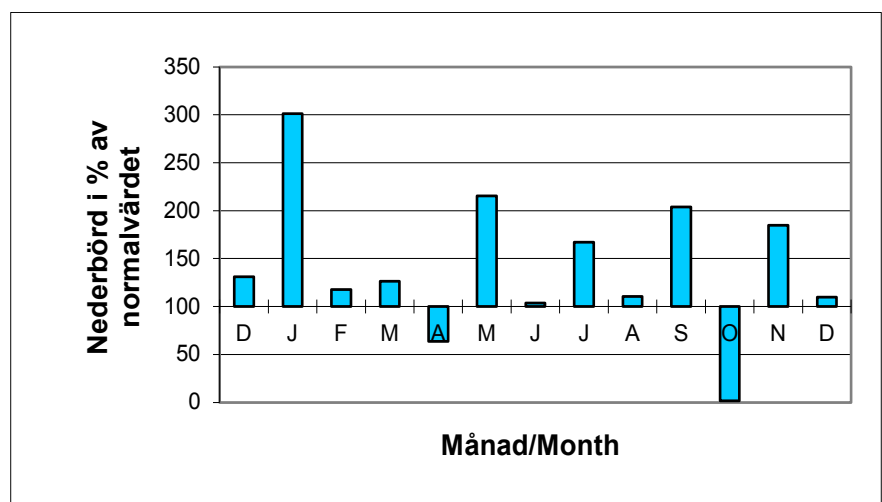
Figur 1. Temperaturavvikelse från normalvärdet under dec. 2014 - dec. 2015.

Deviation (degrees) from normal temperature from December 2014 to December 2015.

Figur 2. Nederbörden i procent av normalvärdet under dec. 2014 - dec. 2015. (Normalvärdet = 100 %.)

Precipitation expressed as percentage of normal amount. December 2014 to December 2015. (Normal precipitation = 100 %).

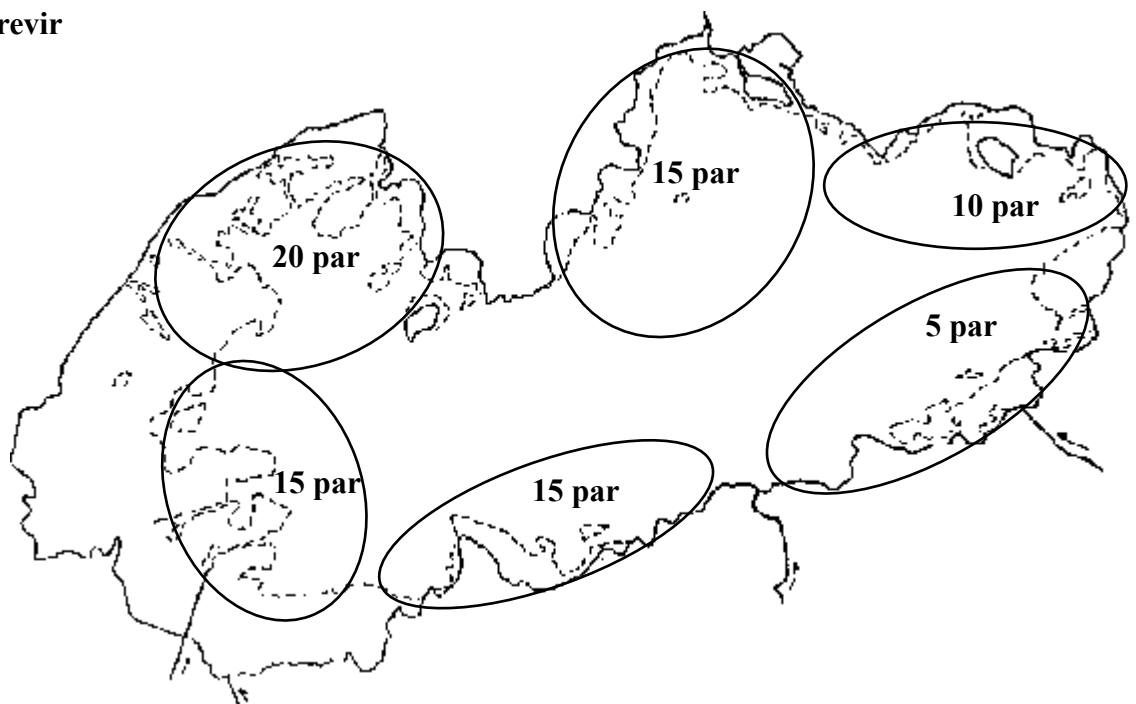
Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Lars Nilsson

Inventeringen av skäggdopping som återupptogs 1996 efter över 20 års uppehåll fortsatte för artonde året. Den största insatsen har gjorts på räkning av par under juni-juli och totalantalet skäggdoppingar under sommar och höst. I vissa områden med många doppingpar har antalet bon räknats. Totalt lokaliserades 80 par (revir). Det är en markant nedgång från fjolårets 159 par och klart under de senaste tio årens medeltal på 122 par (2005-2014). En bidragande orsak till årets låga antal är säkerligen förändringen i sjöns fysiska status. Som fiskätare påverkas dock inte skäggdoppingen lika kraftigt som simfågeln med annan födonisk. Det syns bl.a. vid höstens simfågelräkningar där skäggdoppingen noterades för rekordsiffran 880 ex den 24 oktober.

År Antal revir

1996	46
1997	45
1998	60
1999	54
2000	56
2001	117
2002	117
2003	76
2004	119
2005	111
2006	119
2007	164
2008	135
2009	138
2010	109
2011	91
2012	95
2013	100
2014	159
2015	80

Figur 3. Skäggdoppingrevir, totalt 80 par. Territories of Great Crested Grebe, in total 80 pairs.

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Rekordlåg uppträdande. Noterad bara vid ett tillfälle. Ett ex sågs från Hovtornet 30 augusti.

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Observerad vid sex tillfällen, i april/maj och i november.

Under våren 1-2 ex vid Glänås 11 april-10 maj samt två ex vid Svälunge 19 april, alla troligen rastande fåglar. En sen observation gjordes från Hovtornet 8 november av ett ex.

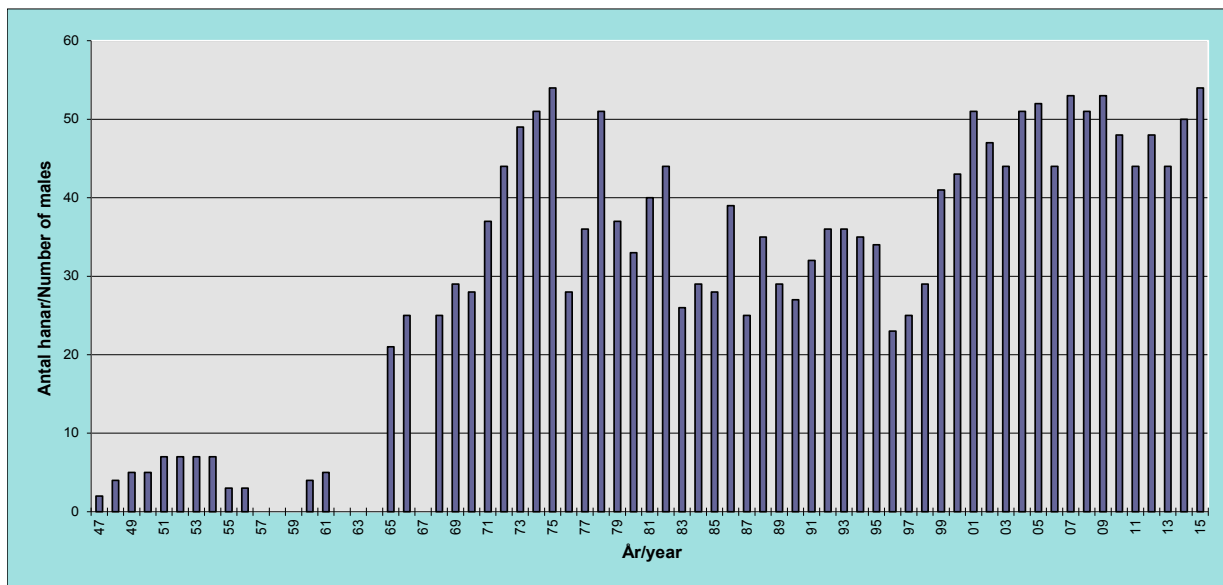

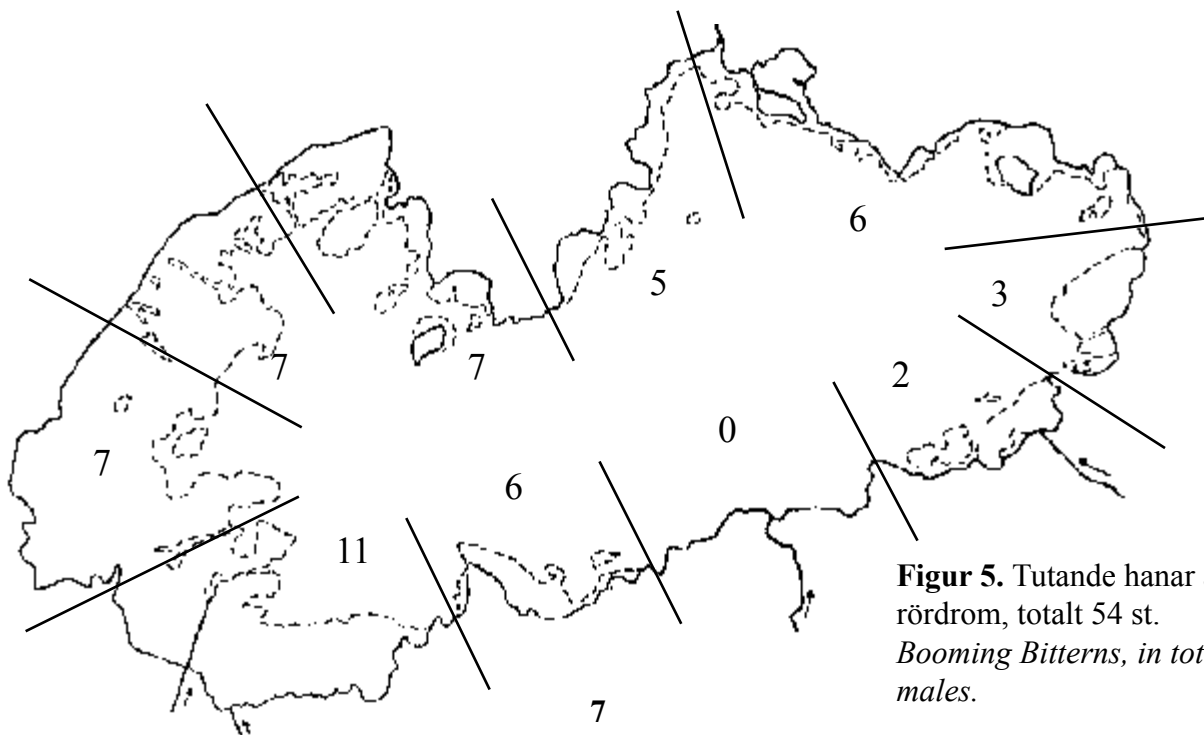
Rördrom *Botaurus stellaris* (NT)

Lars Gezelius

Den första rördrommen hördes 25 februari. Inventeringen har pågått från islossningen fram till midsommar. Avlyssning har skett från stränderna och vid paddelturer i kanaler och vid vassens ytterkant, parallellt med räkning av övriga vassararter såsom brun kärrhök och trastsångare. Vassbesök är ett måste för att lokalisera reviren, då avståndsbedömningen är mycket svår att göra. Rördrommen är ju fågelsjöns doldis och ses enstaka gånger vid spelflykten under tidig vår. Större är chansen i början av juni, då honorna flyger fram och åter mellan boet och ut till fiskeplatserna. Reviren ligger tätast i de västra vassarna och med jämn spridning i sjöns östra del. 54 tutande hanar registrerades, vilket är en hög siffra. Populationen är relativt stabil. Sista observationen gjordes 25 oktober. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 780 par i Sverige.

Figur 4. Antalet tutande rördrommar 1947-2015. *Number of booming Bitterns 1947-2015*

Figur 5. Tutande hanar av rördrom, totalt 54 st. *Booming Bitterns, in total 54 males.*

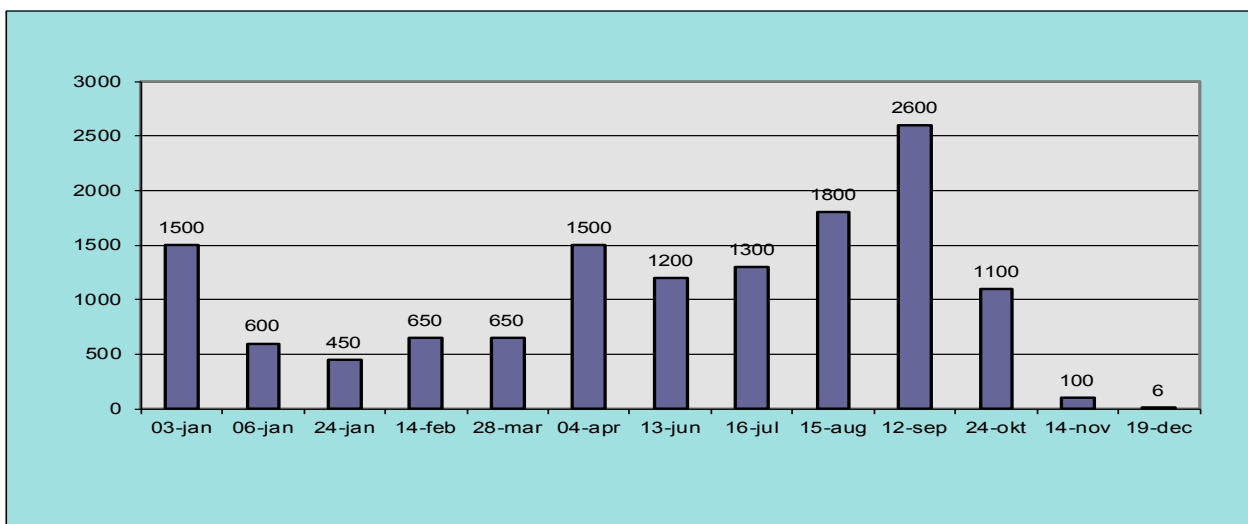
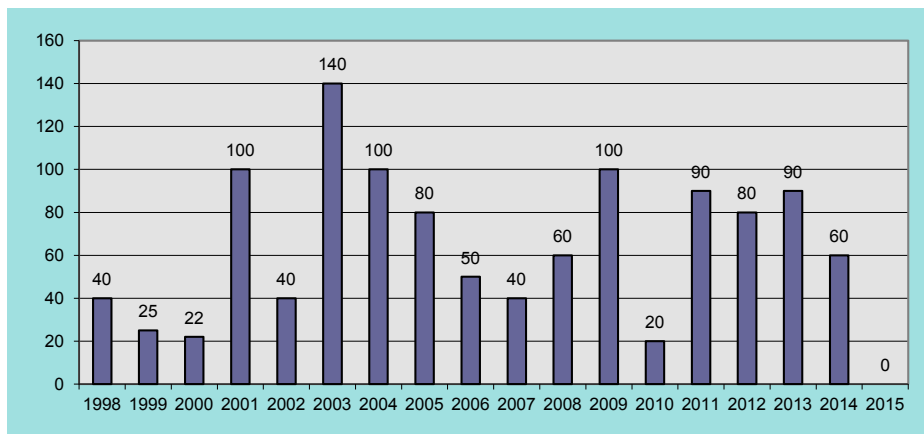
Knölsvan *Cygnus olor*

Lars Nilsson

Efter att ha ägnat knölsvanen ringa uppmärksamhet började Fältstationen 1998 att samla in mer data om arten. Förutom noteringar om bl.a. häckande svanar som gjorts i samband med annat inventeringsarbete har räkningar av ungpullar skett från strategiska platser runt sjön, framförallt från Glänåstornet. Här ser man i juni-juli en stor del av kullarna som har kläckts i sjön under året. Från höstens simfågelräkningar finns också data men här är naturligtvis antalet översomrare och inflyttare stort. Även om simfågelräkningarna inte visar hur många häckningar som genomförts i sjön under året ger de ändå en bra bild av Tåkerns förutsättningar att attrahera knölsvanar. Även denna vinter blev relativt mild. Det gjorde att svanar blev kvar i sjön hela vintern. Under hösten ökade antalet i vanlig ordning. Högsta antalet vid simfågelräkningarna blev 2600 den 12 september. Sedan sjönk antalet i oktober som det brukar göra. I november noterades dock mycket låga 100 ex den 11:e, för att i december vara nere i sex ex. En dramatisk förändring jämfört med tidigare års november-/decembersiffror på över 2000 ex. Orsaken till detta är troligen den negativa utveckling som konstaterats för undervattenvegetationen under året (Se vidare under simfågelräkningar). Redan under sommaren konstaterades att antalet ungpullar låg på bottenivå. Den 22 juli fanns inte en enda överlevande ungpull i sjön! Medeltalet kullar per år för perioden 1998-2014 var 67. Årets katastrofala häckningsresultat kan troligen förklaras av mycket dåligt födounderlag, kanske i kombination med ogynnsam väderlek. 23 maj sågs ett ex. med blå halsring 28EA vid Sjtötuna.

Figur 6. Max antal knölsvansfamiljer under sommaren i Tåkern 1998-2015. *Maximum number of Mute Swan families during summer 1998-2015.*

Figur 7. Antal knölsvanar i Tåkern 2015 räknade i huvudsak från Glänås fågeltorn (från och med september, inklusive årsungar). *Number of Mute Swans in Lake Tåkern in 2015 counted mainly from Glänås bird tower. From September juveniles are included.*

Gåsräkningar / Goose-counts

Lars Gezelius och Bengt Andersson

Under våren genomfördes två räkningar och under hösten sju (räkningen 17 okt misslyckades p.g.a. dimma, vilket faktiskt är första gången på många år som räkningen hindrades p.g.a. dimma, så vi har haft tur generellt). Mittmånadsräkningarna på hösten ingår i de av Wetlands International samordnade europeiska inventeringarna av gäss. Räkningmetodiken var densamma som tidigare år, d.v.s. gässen räknades under morgonuppfloget från sju platser runt sjön. Räkningarna kompletterades med artbestämning av ovanligare arter på fälten senare samma dag eller dagen efter.

Hösten bjöd på ett relativt höga antal sädgäss och både säd- och grågäss stannade kvar ovanligt sent. **Sädgåsens** max på 13600 är det högsta höstrastande antalet vid Tåkern sedan 2002. Sista observationen gjordes 26 december av hela 1350 ex. 144 ex bestämdes till rasen **tundrasädgås**, vid Ramstad 3.11. **Grågässen** toppade i slutet av augusti. **Vitkindade gäss** toppade med 300 ex. 7-8.11. En **snögås** höll till i området 11.7 - 29.8. **Bläs-** och **spetsbergsgäss** rastade i relativt beskedliga antal. Maxantal för den sistnämnda blev sex ex. 28.11. En **fjällgås** sågs vid Säby 26.10. Hela 35 **prutgäss** rastade vid Hov 24.10. Rekordet för Tåkern torde vara 64 ex vid Glänås 27.9 2012.

Under vårsäsongen sågs de första gässen redan tidigt i januari. **Sädgässen** toppade sedan med 1730 ex. 28.3 och **grågås** med 700 ex. 7.3. Hela 900-1200 ex. av **tundrasädgås** rastade 4-19.4. **Bläsgås** rastade med som mest hela 410 ex. vid Åsby 30.3 medan **spetsbergsgås** toppade med endast sju ex. 7.3. Vid Glänås noterades 340 sträckande **vitkindade gäss** 11.5.

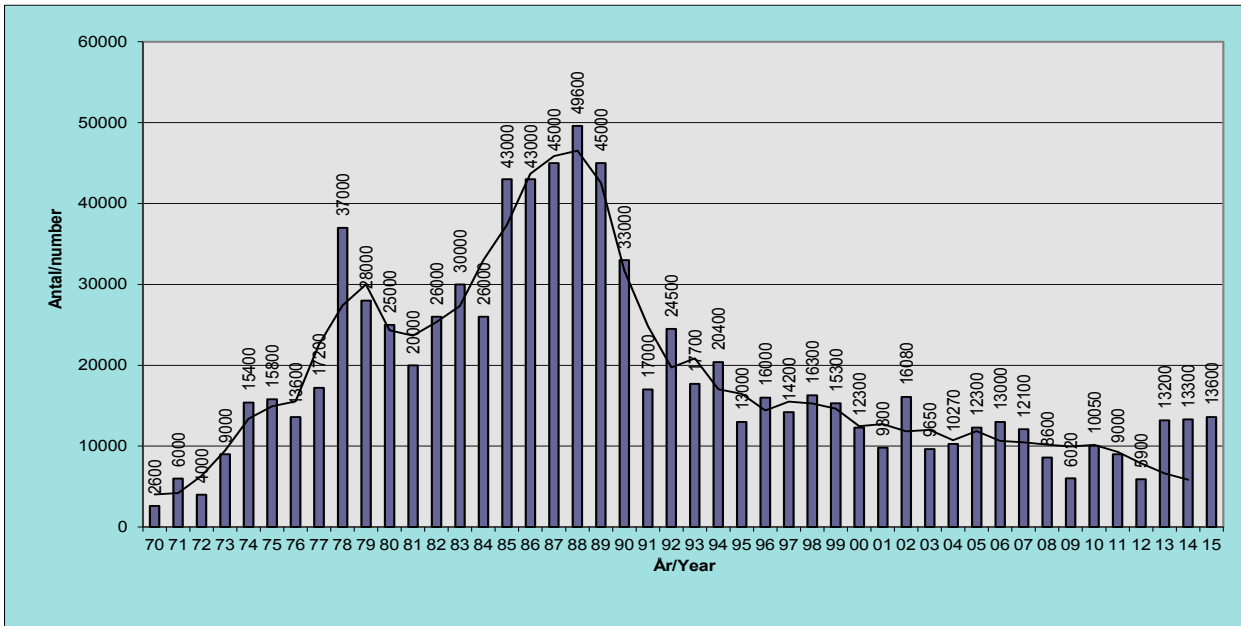
Tabell 1. Antalet individer av olika gåsarter vid höstens räkningar. *Number of Geese counted*

	15/8	29/8	12/9	3/10	17/10	24/10	31/10	14/11
Sädgås <i>Anser fabalis</i>	16	34	180	3920	-	13600	7650	7500
Grågås <i>Anser anser</i>	10360	13420	9400	10600	-	4200	5910	2520
Bläsgås <i>Anser albifrons</i>	-	-	-	-	-	28	6	-
Spetsbergsgås <i>Anser brachyrhynchus</i>	-	-	-	-	-	1	-	1
Kanadagås <i>Branta canadensis</i>	81	205	-	610	-	520	390	75
Vitkindad gås <i>Branta leucopsis</i>	-	-	-	88	-	100	180	50
Prutgås <i>Branta bernicla</i>	-	-	-	-	-	35	-	-

Sädgås *Anser fabalis* (NT)

Höstmaximum infaller allt senare på säsongen. Årets topp kom 24 oktober då 13600 ex. räknades, vilket är det högsta sedan 2002. De flesta gässen flög liksom tidigare ut i sektorn Säby-Furåsa samt vid Holmen-Renstad (särskilt under senare delen av hösten). Antalet sädgäss i Sverige 2015 var i oktober hela 70000. Arten ökade som höstrastare i Sverige fram till 2007 men har sedan haft en något fallande trend fram till i år. Under senare år tyder observationer på att rasen tundrasädgås *A. fabalis rossicus* är vanligare än man trott.

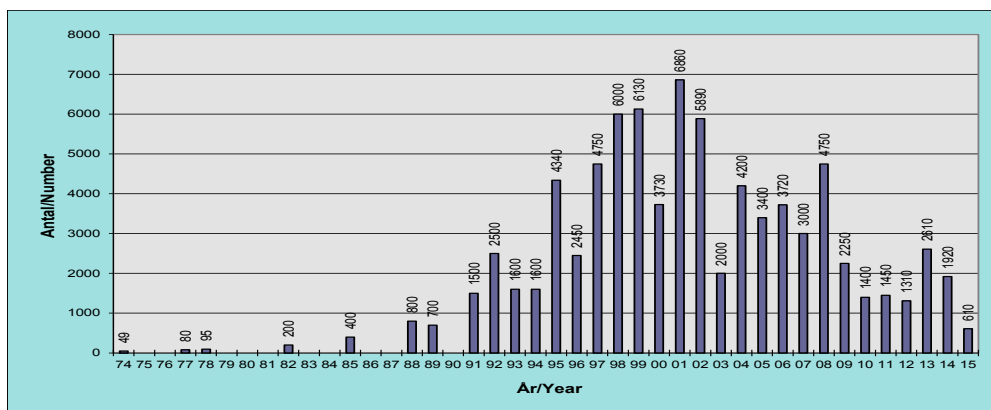

Figur 8. Max antal sädgäss vid Tåkern höstarna 1970-2015. Linjen anger rullande treårsmedel. *Maximum number of Bean Geese at Tåkern during the autumns 1970-2015. The line shows running three-year means.*

Kanadagås *Branta canadensis*

Antalet höstrastande kanadagäss ökade i slutet av 1990-talet men efter 2001 finns en klart nedåtgående trend vad gäller höstmaximum. Variationerna under hösten är dock stora och beror bl.a. på att de utnyttjar Vättern som alternativ sovplats. Årets max, endast 610 ex., inräknades 3 oktober. Antalet häckande kanadagäss är fortsatt lågt i Tåkern. I maj-juni sågs endast två kullar i vassarna och på strandängarna. Antalet kullar föregående år har varit 0, 2, 4, 6, 3, 6, 3, 3, 19, 18, 8, 16, 16, 14, 14 och slutligen 22 kullar år 1999. I hela Sverige ökade antalet höstrastare fram till 2007, varefter en minskning skett.

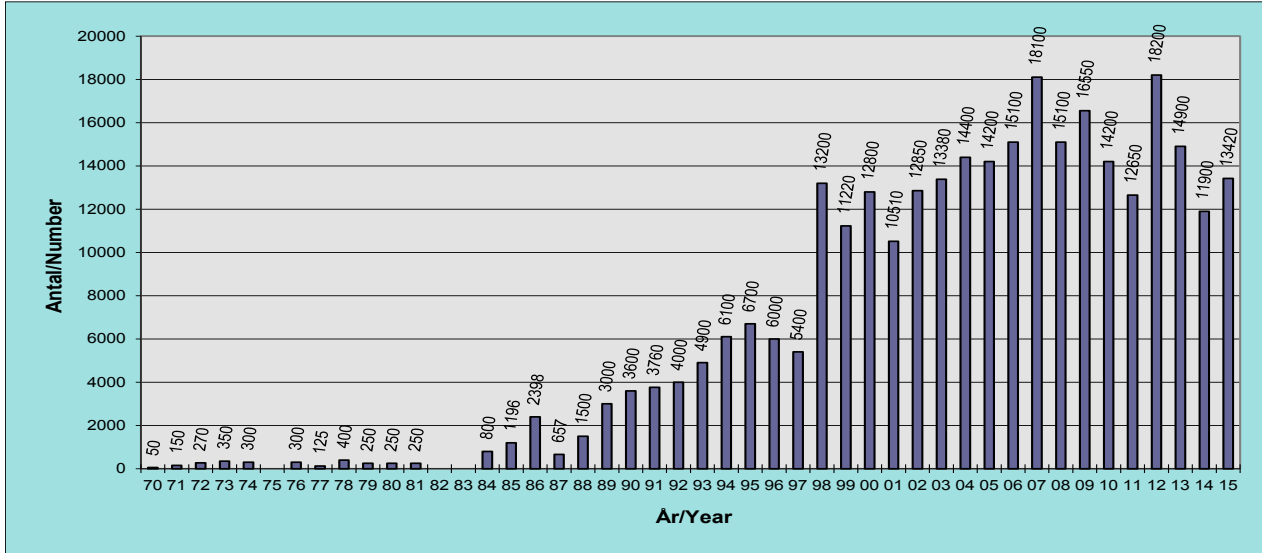
Figur 9. Max antal kanadagäss vid Tåkern höstarna 1974-2015. *Maximum number of Canada Geese at Tåkern during the autumns 1974-2015.*

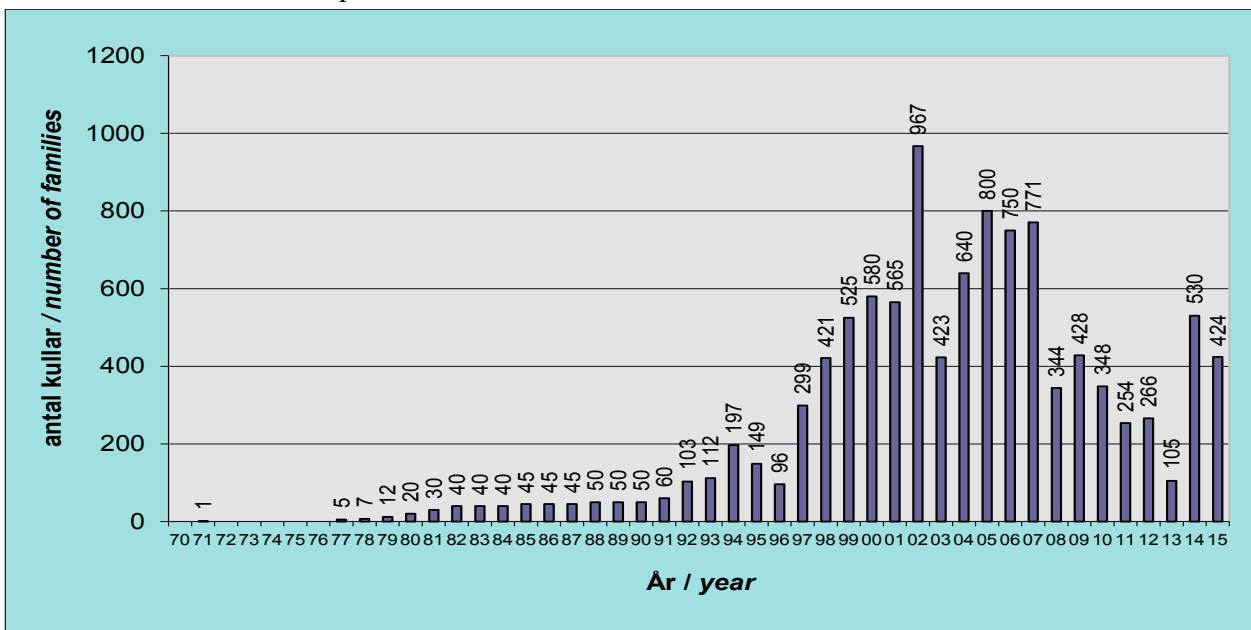
Grågås *Anser anser*

Maxantalet grågäss under hösten, 13420 ex. i slutet av augusti, är klart lägre än toppåren. Totalsumman har vid de riksomfattande septemberinventeringarna i Sverige ökat kraftigt från 20000 ex. 1984 till omkring 227000 ex. 2010. Därefter har arten gått tillbaka något till omkring 170000, men 2015 räknades hela 202000 ex. i Sverige.

Figur 10. Maxantal grågäss under höstarna 1970-2015. *Maximum number of Greylag Geese during the autumns 1970-2015.*

Årets inventering av grågåsfamiljer var heltäckande och räkningarna skedde 25 april - 24 maj, under perioden då kullarna lämnar vassområdena och går upp på strandängarna. Det högsta antalet kullar på respektive strandängsavschnitt blev Väversunda 47, Åsby 51, Yxstad 52, Hopabetet 2, Herrestad 13, Svålinge 11, Sandby 0, Säby 9, Hov 42, Furåsa 26, Sjötuna 7, Glånäs 5, Svanshals 90, Bankängen 32, Kvarnängen 26 och Ramstad 12. Årets inventering slutade på 424 kullar, vilket är strax under medeltalet för den närmast föregående 10-årsperioden. Antalet kullar var särskilt högt på Svanshals äng. Kanske är fåglarna här vana vid människor på leden samtidigt som predatorer skräms i viss mån av besökare. Antalet sedda kullar är naturligtvis inte samma sak som antalet häckande par som är större.

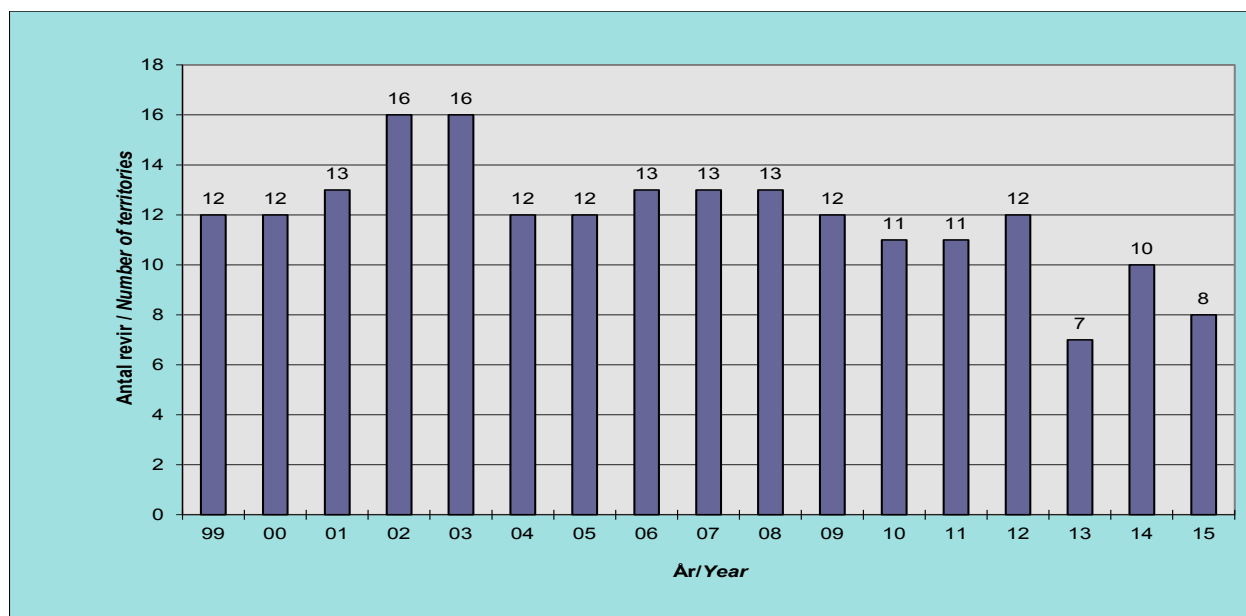
Figur 11. Antal grågåskullar 1970-2015. *Number of Greylag Geese families 1970-2015.*

Årta *Anas querquedula* (VU)

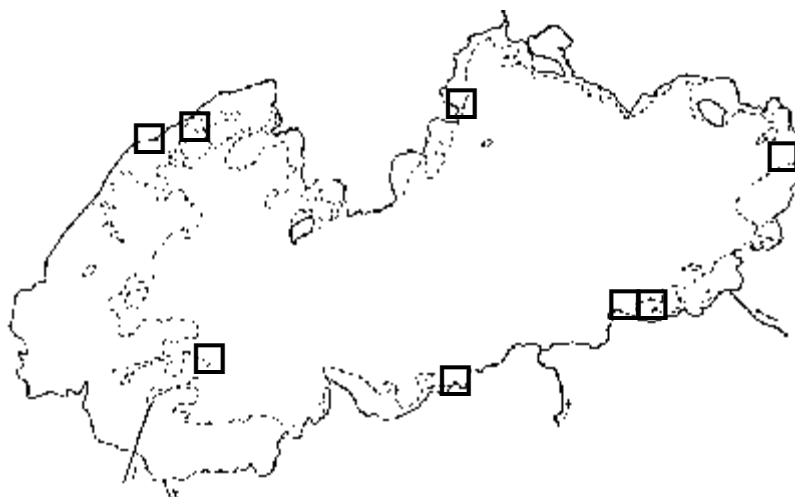
Lars Nilsson

Årtan har räknats runt Tåkern enligt samma principer som gällt för skedand. Uppträdandet följer också samma mönster, lättobserverad i blå bården under våren och färre observationer fram mot sommaren. Under 2015 räknades till 8 revir vid sjön. Det är återigen en nedgång efter fjolårets lyft. Den nedåtgående trenden för arten förstärks därmed. I slutet av 1970-talet uppskattades det häckande beståndet till 15-20 par. Under andra halvan av 80-talet ökade antalet par med en topp 1990 på 40-45 par. Under slutet av 90-talet har antalet sedan minskat. Medeltalet för de senaste sju åren är 12 par. Första observationen för året gjordes så sent som den 2 maj, då en hane sågs vid Yxstad. Största antal samtidigt under våren var fyra ex, två par, som sågs vid Sjötuna i mitten av maj. Det blev också årets toppnotering. Vid höstens simfågelräkningar gjordes inga observationer. Årets sista observation blev två ex som noterades vid Sjötuna 13 augusti.

Figur 12 Antalet par av årta i Tåkern 1999-2015. *Number of breeding pairs of Garganey in Tåkern 1999-2015.*

Figur 13. Par/revir av årta *Anas querquedula*, 8 st. *Number of pairs of Garganey, 8.*

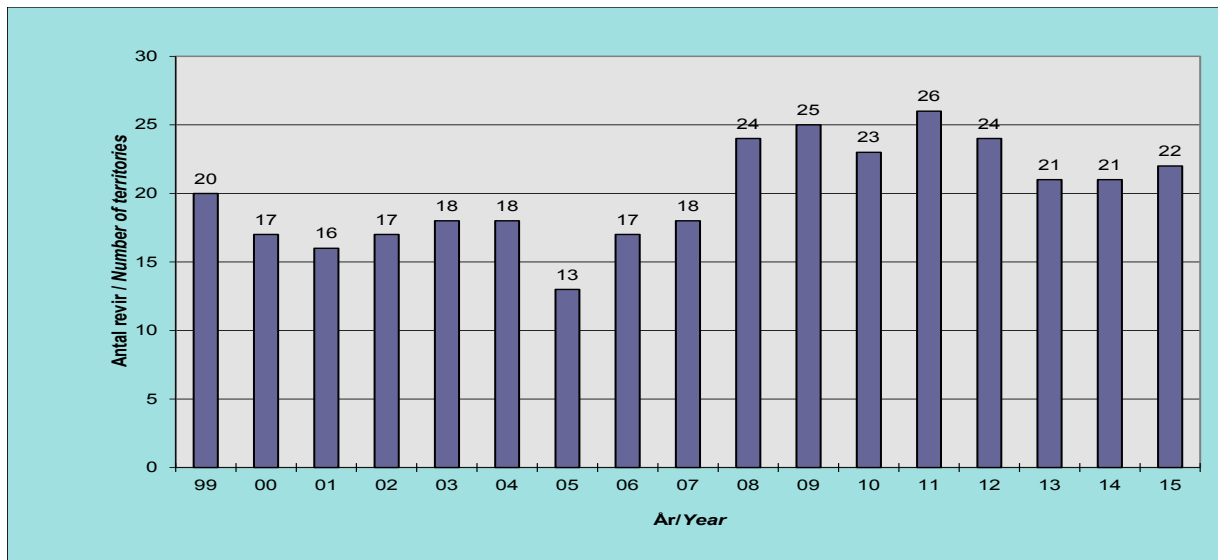

Skedand *Anas clypeata*

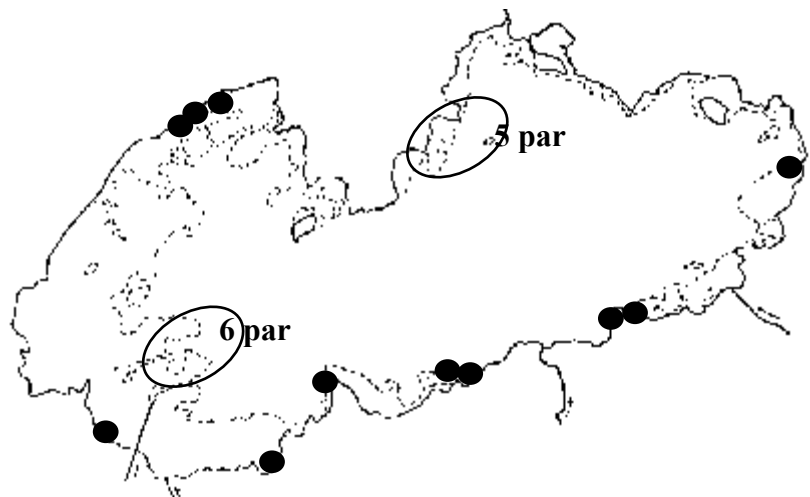
Lars Nilsson

Under årens lopp har försök gjorts att uppskatta hur många skedänder som häckar i Tåkern. Detta är ingen lätt uppgift. Fåglarna, och då speciellt hanarna, uppehåller sig i april och fram till juni företrädesvis i den s.k. blå bården, det öppna vattnet mellan vass och strandäng. De är då lätta att räkna. De är också rörliga och flyger gärna mellan olika lokaler runt sjön. Uppskattningen av antalet häckande par bygger framförallt på ett stort antal besök vid de olika strandängarna. Antalet hanar och honor har räknats. Under 2015 beräknas 22 par av skedand ha funnits vid sjön under häckningstid. De åtta senaste åren har antalet par etablerat sig på en högre nivå än tidigare. Medeltalet för de senaste sju åren är 20 par. Första observationen gjordes den 29 mars, då en hane sågs vid Glänås. Under maj månad sågs sedan som mest 11 ex, vid Yxstad på månadens andra dag. Från början av juni noterades stora antal på flera lokaler, bl.a. 60 par vid Tovören fjärde juni och 45 ex vid Renstadvassen 14 juni. Högsta antal vid ordinarie simfågelräkning blev 35 ex den 15 augusti. Årets sista observation gjordes vid Hov den 17 november då fem ex sågs.

Figur 14. Antalet par av skedand Tåkern 1999-2015 *Number of breeding pairs of Shoveler in Tåkern 1999-2015.*

Figur 15. Par/revir av skedand *Anas clypeata*, 22 st. *Number of pairs of Shoveler, 22.*

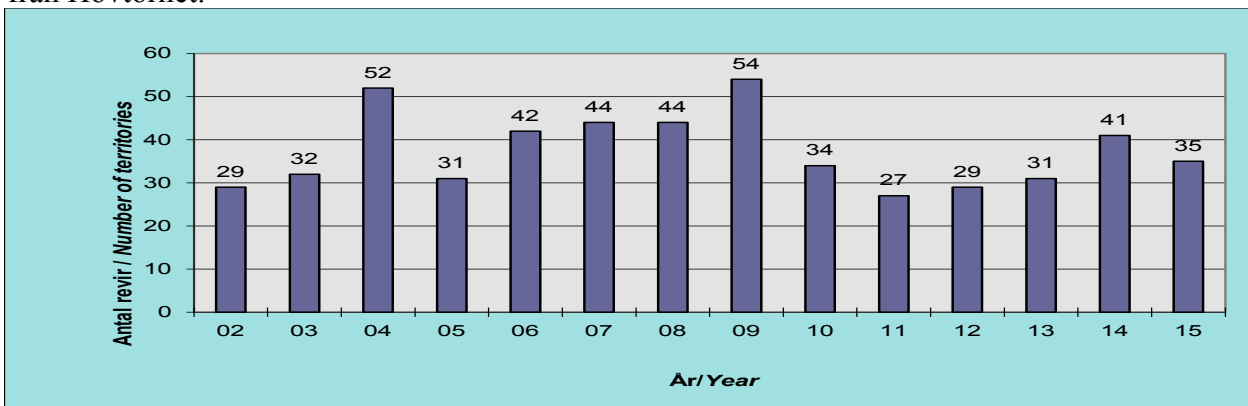
Snatterand *Anas strepera*

Lars Nilsson

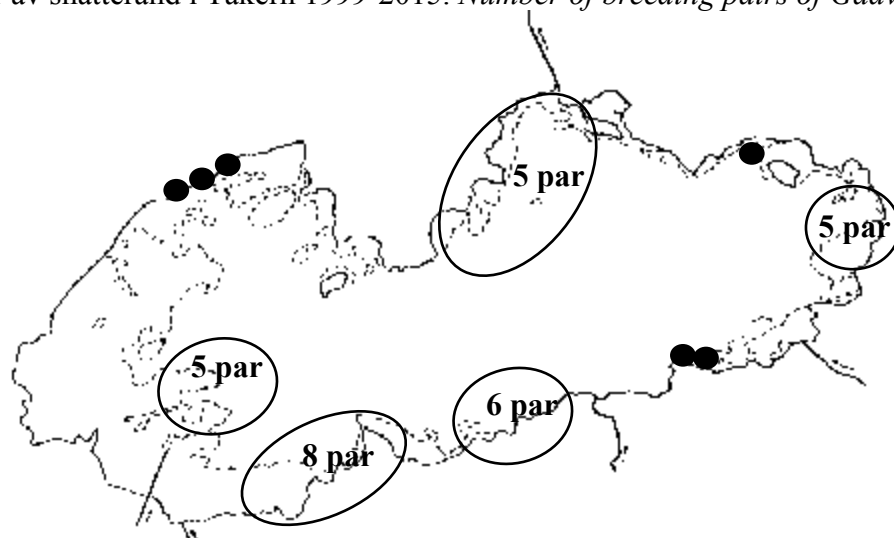
Här görs återigen ett försök att beräkna hur många snatteränder som finns i Tåkern. Uppgiften är inte lätt eftersom snatteranden under häckningstiden är ganska mobil och också kan vara diskret i sitt uppträdande. Till hjälp har jag tagit framförallt Fältstationens dagbok. Här finns registrerat ett antal observationer dels från olika strandängar med blå bärd och dels från paddlingsturer från olika delar av sjön. Komplettering görs också med obsar från de olika fågeltornen. Liksom för övriga redovisningsarter ger Svalan värdefull extra information.

Med utgångspunkt från dagboken bedöms Tåkernpopulationen under 2015 till 35 par. Medeltal för de senaste fjorton åren är 38 par. Det måste poängteras att siffran är ganska osäker eftersom snatteranden, som tidigare påpekats, är både mobil och diskret i sitt uppträdande. Dessutom anländer allt större mängder fåglar under senvår/försommar för att rugga i sjön och blir svåra att skilja från det häckande beståndet. Årets första observation av snatterand gjordes redan den 2 mars då ett par sågs vid Hov. I juni samlas snatteränder i större flockar. I början av månaden fanns 100 ex i Svålingeviden/Tovören. Under höstens simfågelräkningar noterades betydligt lägre antal än tidigare år (15 augusti: 600 ex, 12 september: 180 ex, 24 oktober 40 ex). Minskningen blev extra kraftig vid september- och oktoberräkningarna. Orsaken till detta diskuteras under rubriken Simfågelräkningar. Årets sista observation gjordes 1 november; då ett par sågs från Hovtornet.

Figur 16. Antalet par av snatterand i Tåkern 1999-2015. *Number of breeding pairs of Gadwall in Tåkern 1999-2015.*

Figur 17. Par/revir av snatterand *Anas strepera*, 35 st. *Number of pairs of Gadwall, 35.*

Simfågelräkningar / Counts of Waterfowl

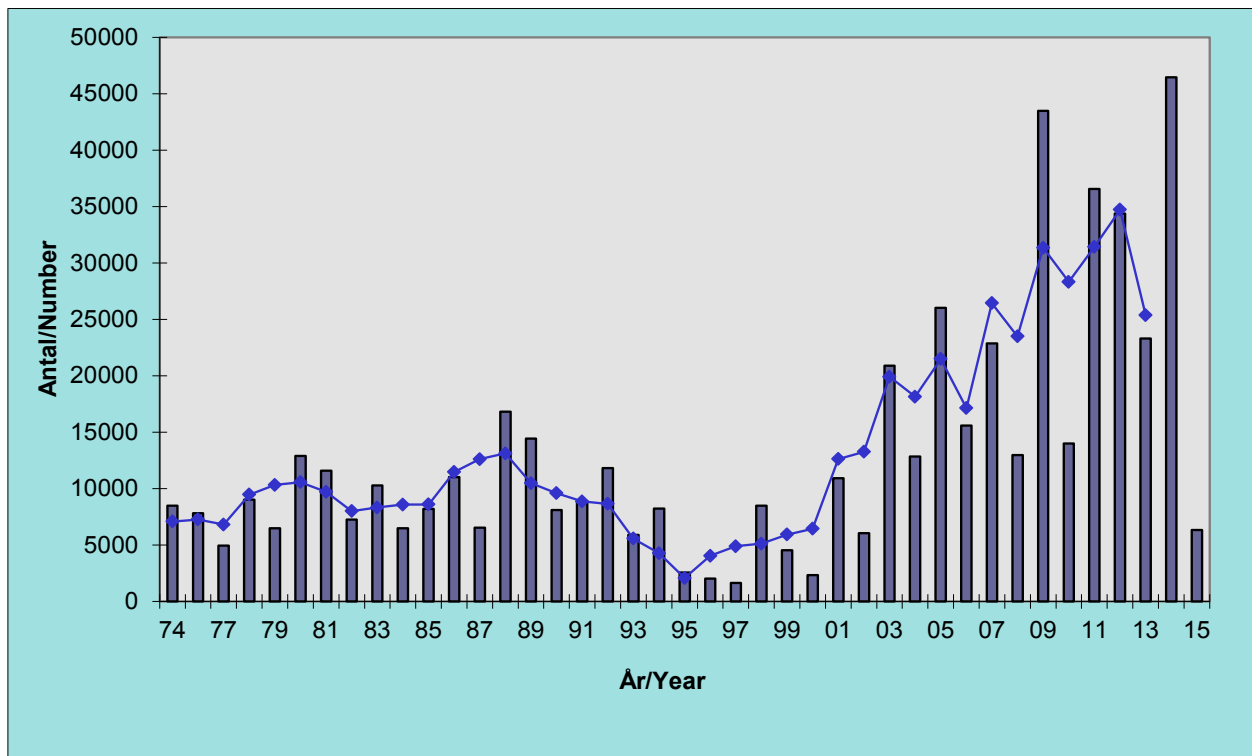
Lars Gezelius

Under hösten genomfördes tre simfågelräkningar. Räkningen i september ingår i de alleuropeiska räkningarna av simfåglar som är en del av Wetlands International program. Väderbetingelserna var relativt bra vid alla räkningstillfällena med god sikt och svaga till måttliga vindar. Vid räkningen i augusti var det dock lite regnskurar. Räkningsplatserna var i stort sett bemannade som tidigare år, d.v.s. Svanshals udde, Glånås, Sjötuna, Hov, Säbyviken, Svälunge och Åsby.

Antalet rastande simfåglar var...ja, var var de? Antalen störtade verkligen efter de senaste höstarnas rekordsiffror. 2014 och 2015 bjöd verkligen på två extremer åt var sitt håll. Antalet i september var det lägsta sedan 2002. De låga antalen 2015 förklaras bl.a. av att en stor del av sjöns bottenyta saknade undervattensvegetation. Axslinga *Myriophyllum spicatum* och kransalgen rödsträffe *Chara tomentosa* som de närmast föregående år totalt dominerat bottenarna kom aldrig igång i år. Förklaringen till det är troligen den korta isläggningen under vintern, den mycket kalla och relativt blåsiga våren och den regniga sommaren med relativt högt vattenstånd. Typisk är då kanske att de två rekordsiffrorna står att finna hos två fiskätande arter; storskarv och skäggdopping. Antalen var någorlunda normala i augusti, men sedan sjönk antalen drastiskt. Troligen anlände många fåglar till Tåkern på vanligt manér, med de lämnade snart när födounderlaget inte var tillfyllest. Detta mönster är särskilt tydligt för brunand och snatterand. Utanför räkningarna noterades bl.a. 178 salskrakar vid Hov 13 .12.

Våren och sommaren

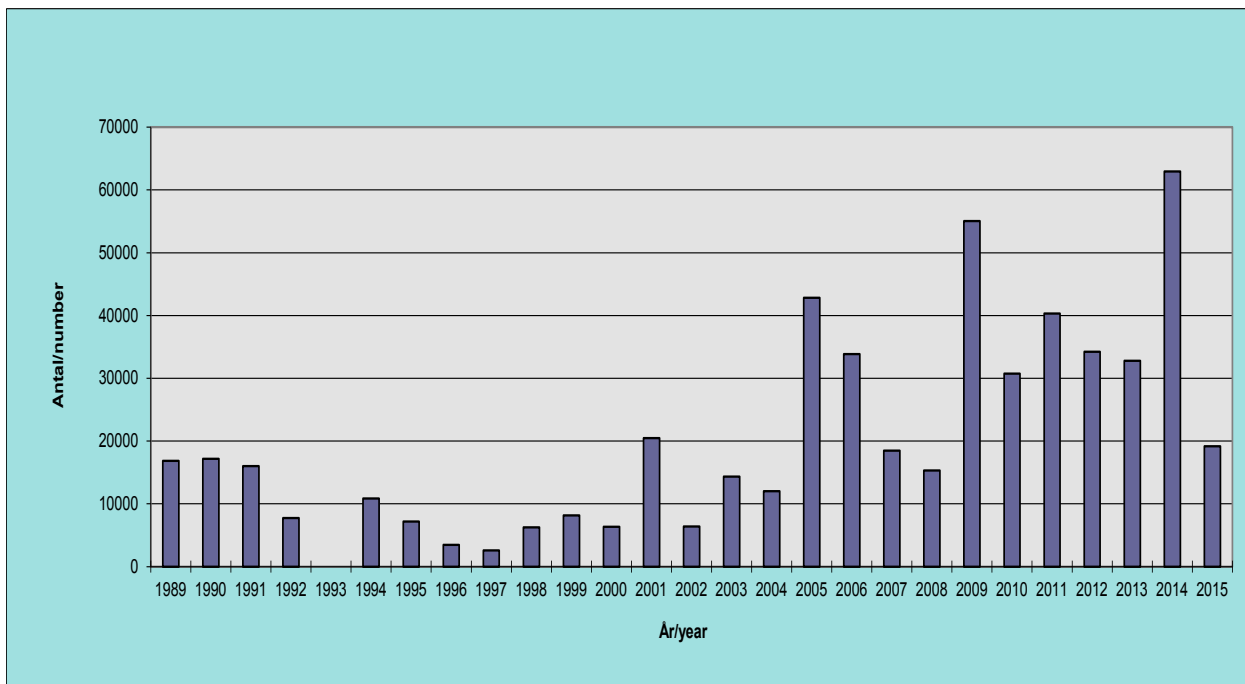
Ingen regelrätt räkning genomfördes. Under våren sågs som mest endast ett 50-tal **sångsvanar**.

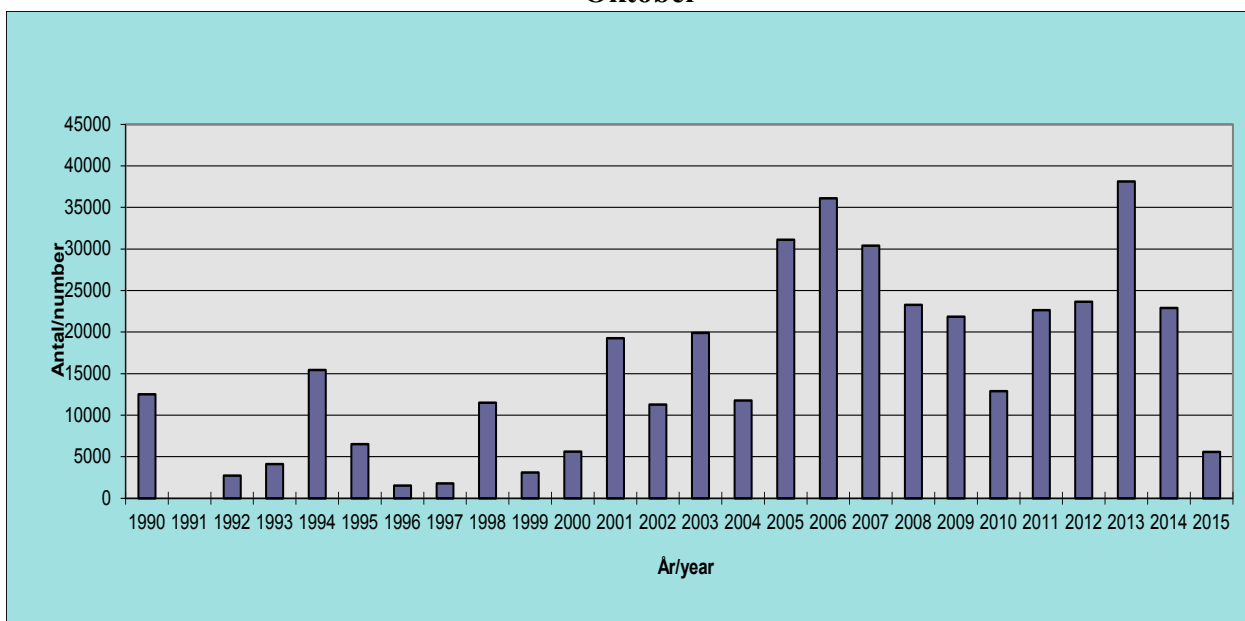
Figur 18. Totalt antal inräknade simfåglar, exklusive sothöns, i Tåkern under septemberräkningen 1974-2015. Linjen anger rullande treårsmedelvärde. *Total number of waterfowl, exclusive of Coots, in Tåkern in the mid-september counts 1974-2015. The line shows running three-year mean.*

Augusti

Oktober

Figur 19. Totalt antal inräknade simfåglar vid augustiräkningarna (omkring 17 augusti) och oktoberräkningarna (omkring 15 oktober). Ingen räkning genomfördes i augusti 1993 eller i oktober 1991. *Total number of waterfowl counted in Lake Tåkern in August and October.*

600 **sothöns** rastade vid Hov 4.4, 1000 **knipor** 7.3 vid Glänås, 2500 **vigg** utanför Glänås 28.2 och 600 **brunänder** 6.3. En till tre **bergänder** rastade vid Glänås 18.3 - 25.4. 46 **salskrakar** rastade vid vid Hov 28.2.

Under juni sågs 300-400 **brunandsdrakar** ute i vassarna. Under sommaren sågs en **salskrakehona** vid Svanshals udde 24.7 och en hona av **bergand** 12.6 vid Glänås.

Tabell 2. Antal simfåglar vid höstens räkningar. Inom parentes anges medelantalet för de senaste tio årens räkningar. * anges vid månadsrekord för Tåkern.

*Number of Waterfowl during the autumn counts. Within brackets is given the mean for the latest ten years counts. * marks new monthly record for Tåkern.*

	15/8 (05-14)	12/9 (05-14)	24/10 (05-14)
Skäggdopping <i>Podiceps cristatus</i>	140 (205)	100 (304)	880* (441)
Gråhakedopping <i>Podiceps grisegena</i>	0 (1)	0 (0)	0 (1)
Smådopping <i>Tachybaptus ruficollis</i>	0 (1)	0 (1)	0 (1)
Storskarv <i>Phalacrocorax carbo</i>	760 (117)	1520* (262)	90 (214)
Häger <i>Ardea cinerea</i>	6 (22)	12 (16)	2 (17)
Knölsvan <i>Cygnus olor</i>	1800 (2644)	2600 (2556)	1100 (2589)
Sångsvan <i>Cygnus cygnus</i>	0 (3)	0 (2)	15 (12)
Gravand <i>Tadorna tadorna</i>	2 (2)	0 (1)	0 (1)
Bläsand <i>Anas penelope</i>	570 (2800)	80 (4322)	440 (5462)
Snatterand <i>Anas strepera</i>	600 (842)	180 (1240)	40 (498)
Kricka <i>Anas crecca</i>	660 (811)	90 (1037)	220 (339)
Gräsand <i>Anas platyrhynchos</i>	340 (1507)	680 (1120)	230 (1485)
Stjärtand <i>Anas acuta</i>	2 (16)	3 (151)	25 (76)
Årta <i>Anas querquedula</i>	0 (1)	0 (0)	0 (0)
Skedand <i>Anas clypeata</i>	35 (51)	7 (27)	0 (17)
Brunand <i>Aythya ferina</i>	10000 (12250)	660 (13352)	520 (5004)
Vigg <i>Aythya fuligula</i>	1100 (1741)	310 (1433)	390 (2450)
Knipa <i>Bucephala clangula</i>	370 (278)	80 (199)	1160 (1987)
Bergand <i>Aythya marila</i>	0 (1)	0 (0)	0 (0)
Obest. änder <i>Aninae sp.</i>	0 (1572)	0 (1217)	0 (2278)
Salskrake <i>Mergus albellus</i>	1 (2)	0 (2)	32 (43)
Småskrake <i>Mergus serrator</i>	0 (0)	0 (1)	0 (2)
Storskrake <i>Mergus merganser</i>	4 (2)	3 (49)	110 (203)
Sothöna <i>Fulica atra</i>	2800 (11325)	6130 (13469)	330 (3162)
Rörhöna <i>Gallinula chloropus</i>	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Summa:	19190 (36655)	12455 (41038)	5584 (26281)
% av medelvärdet	52 %	30 %	21 %

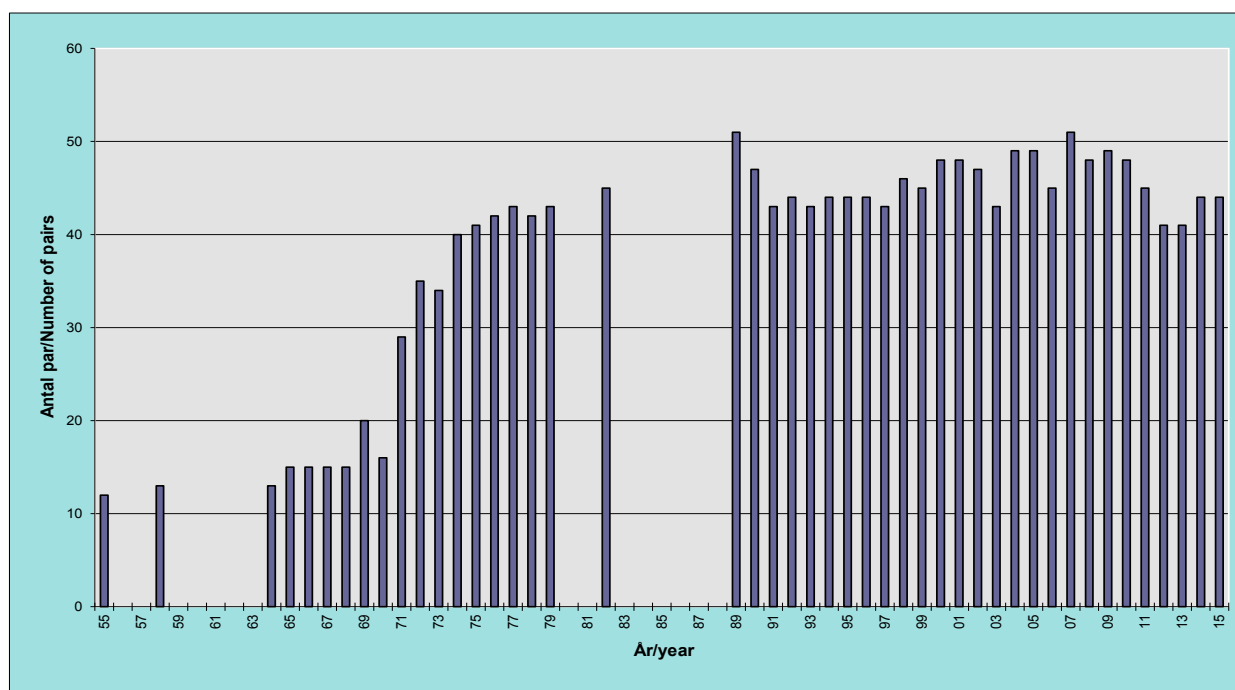

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Lars Gezelius

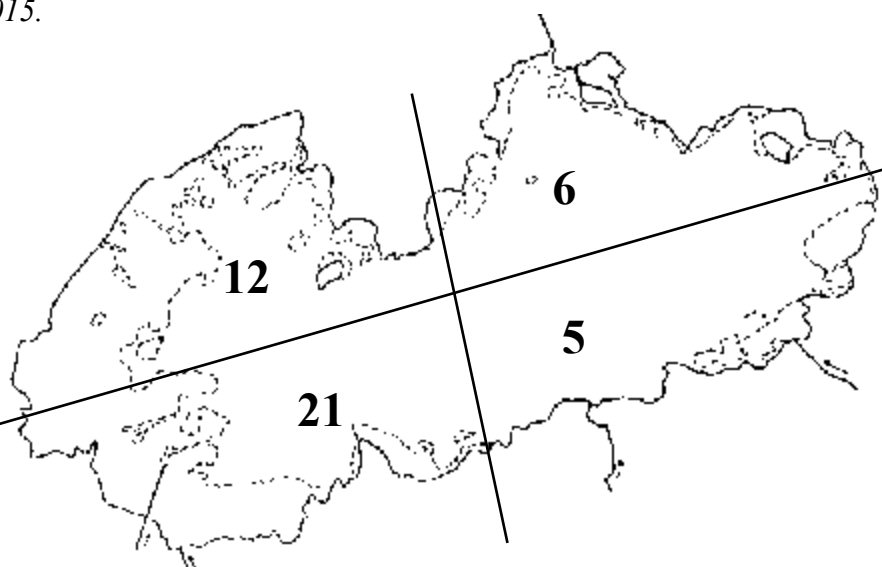

Den första brunhöken sågs redan 8 mars. Inventeringen pågick fram till midsommar och var intensivast i april, då bobyggnaden pågår. Både honan och hanen bygger med mindre kvistar, vass och starr och fodrar boet med gräs. Likt övriga rovfåglar byggs boet på under hela ruvnings-tiden och även efter kläckningen. Tätast låg reviren i Ramstad-Renstad yttre. Fördelningen av antalet par i sjöns sektorer blev SW 21 par, NW 12 par, SE 5 par och NE 6 par. Totalt häckade 44 par och stammen visar en liten minskning de senaste åren. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) häckar ca 1500 par i Sverige. Inga ungar har ringmärkts och inga återfynd har rapporterats. Årets sista observation gjordes 11 oktober.

Figur 20 Antalet par av brun kärrhök i Tåkern 1955-2015. *Number of breeding pairs of Marsh Harriers in Tåkern 1955-2015.*

Figur 21. Antal häckande par av brun kärrhök i fyra sektorer, totalt 44 par. *Number of pairs of Marsh Harriers in different parts of the lake, in all 44 pairs.*

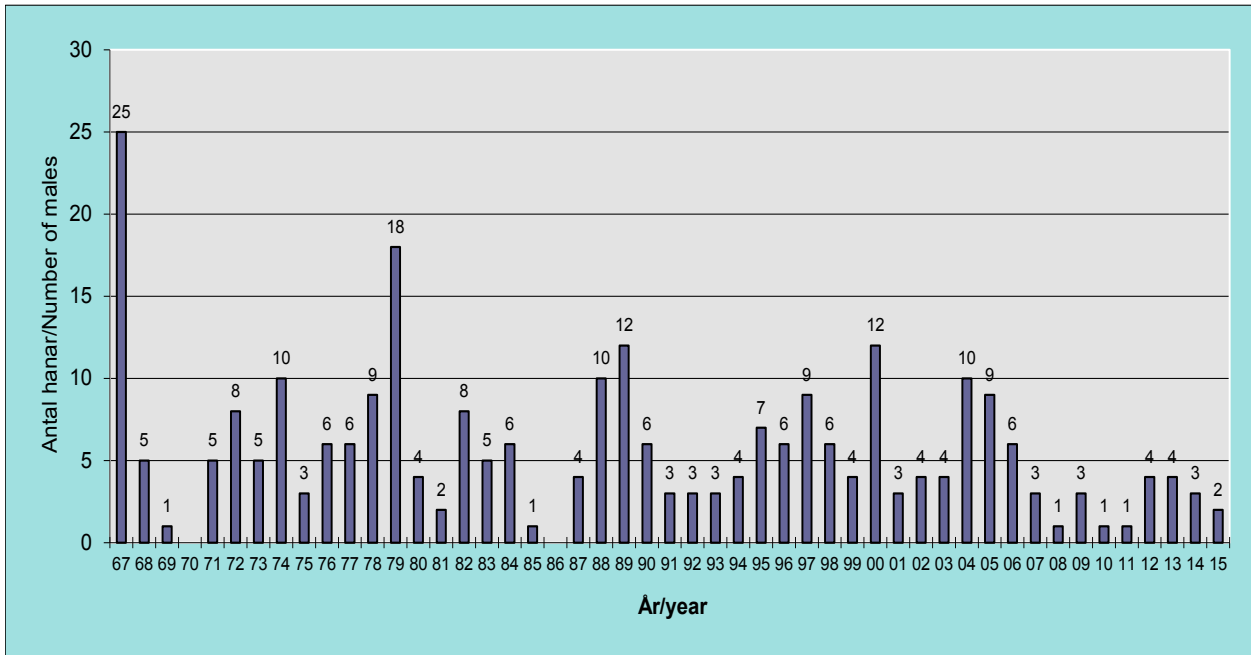

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana* (VU)

Lars Nilsson

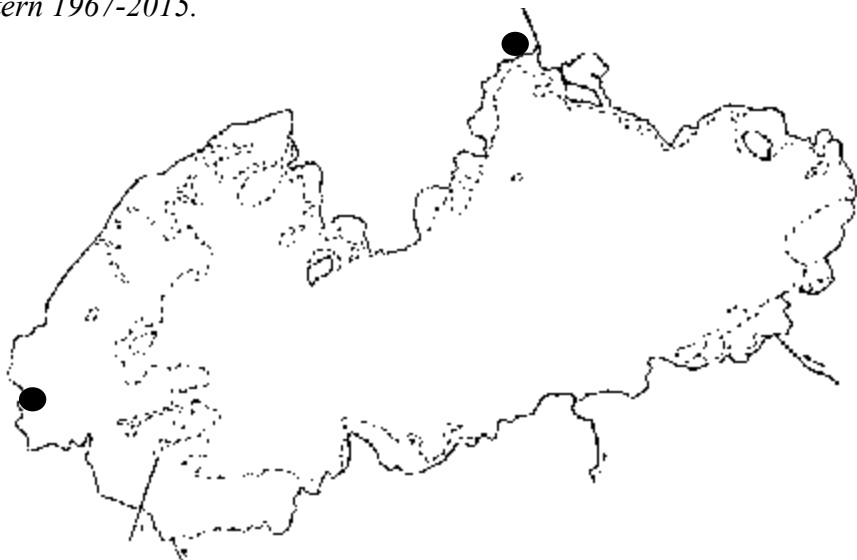
Antalet småfläckiga sumphönor har varierat betydligt mellan åren. I figur 22 visas numerären sedan nästan 50 år. De sista åren på 1960-talet skedde en drastisk minskning då noll till fem individer hördes. 1967 kunde 10-25 exemplar höras på sträckan Väversunda-Renstad. Under 1990-talet kan en svagt uppåtgående trend skönjas. År 2000 var ett toppår med en av de högsta årssummorna under hela perioden. De senaste 13 åren har antalet revir varierat kraftigt, från ett till tio revir per år. Under 2015 gjordes relativt få observationer, 9 juni till 3 juli. Två revir konstaterades. Att inga observationer gjordes under maj månad är anmärkningsvärt. Kanske kan detta förklaras av månadens väder, som dominerades av kyla, bläst och nederbörd. Troligen får vi även kommande år se en stor variation i antalet spelande fåglar, som kanske inte främst beror på tillgången till lämpliga häckningsbiotoper utan mer på förhållanden i övervintringsområdet och under flyttning. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 250 par i Sverige.

Figur 22. Antal spelande småfläckiga sumphönor vid Tåkern 1967-2015. *Number of whistling Spotted Crakes at Lake Tåkern 1967-2015.*

Figur 23.

Revir av småfläckig sump-
höna i slutet av maj och
början av juni 2015. *Ter-
ritories of Spotted Crakes
in late May and early June
2015.*

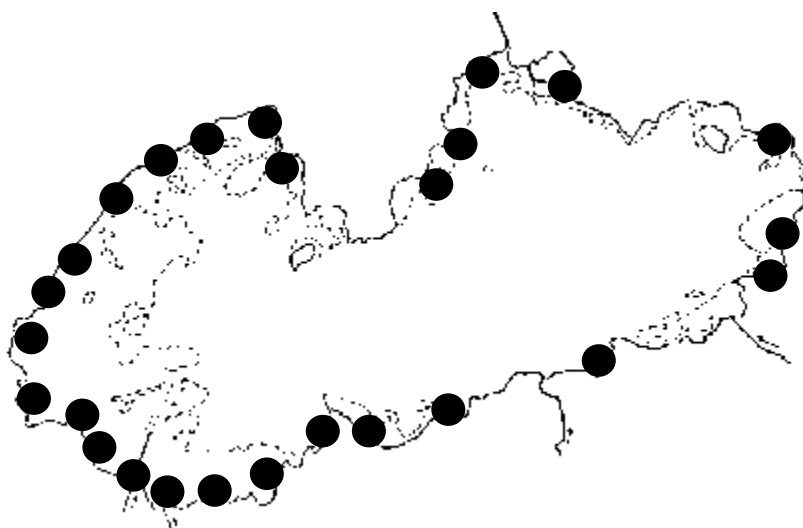
Trana *Grus grus*

Lars Gezelius

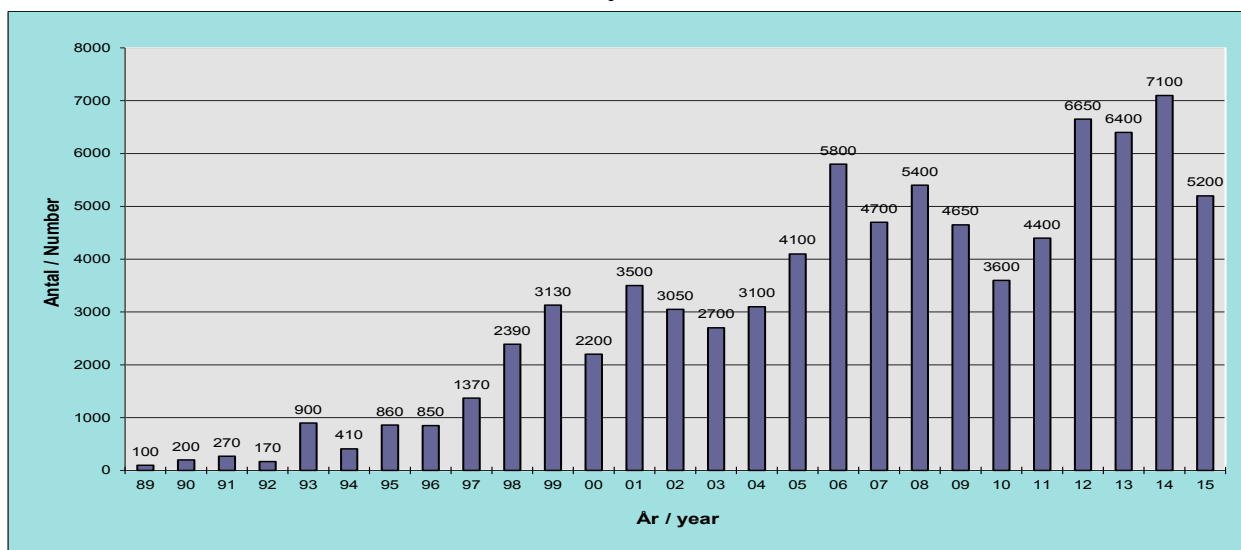
De första tranorna sågs 7 mars. Under våren räknades tranor i samband med gåsräkningarna i mars - april. 2100 tranor räknades 5 mars, vilket är tredje högsta vårsumman. Rekordet är från 2014 med 4000 ex. Sammantaget bedöms ca 300 tranor ha översomrat vid sjön. Under april till juni markerades ensamma par, varnande fåglar eller par med ungar på karta över Tåkern. I år bedöms att 26 par påbörjat häckning vid sjön, vilket är ungefär som de senaste årens antal. Trenden är alltså en svagt ökande häckande population. Fyra av paren sågs med ungar, tre med en unge och ett med två ungar. Vid räkningarna under hösten noterades antalet tranor med följande resultat:

15/8	29/8	12/9	3/10	17/10	24/10	31/10
2500	4200	5200	3000	-	241	2

Tranorna rastade alltså med som mest 5200 ex. 12 september, vilket är mycket nära medeltalet för 10-års perioden 2005-2014 som är 5280. Under hösten räknades andelen ungfåglar. Bland 2065 åldersbestämda tranor var andelen årsungar 10 % (207). De flesta tranorna lämnade Tåkern i mitten av oktober. De sista (tre ex.) fanns kvar i mitten av november.

Figur 24. Häckningsplatser för tranor vid Tåkern 2015, 26 par.
Territories of Cranes at Tåkern 2015, 26 pairs.

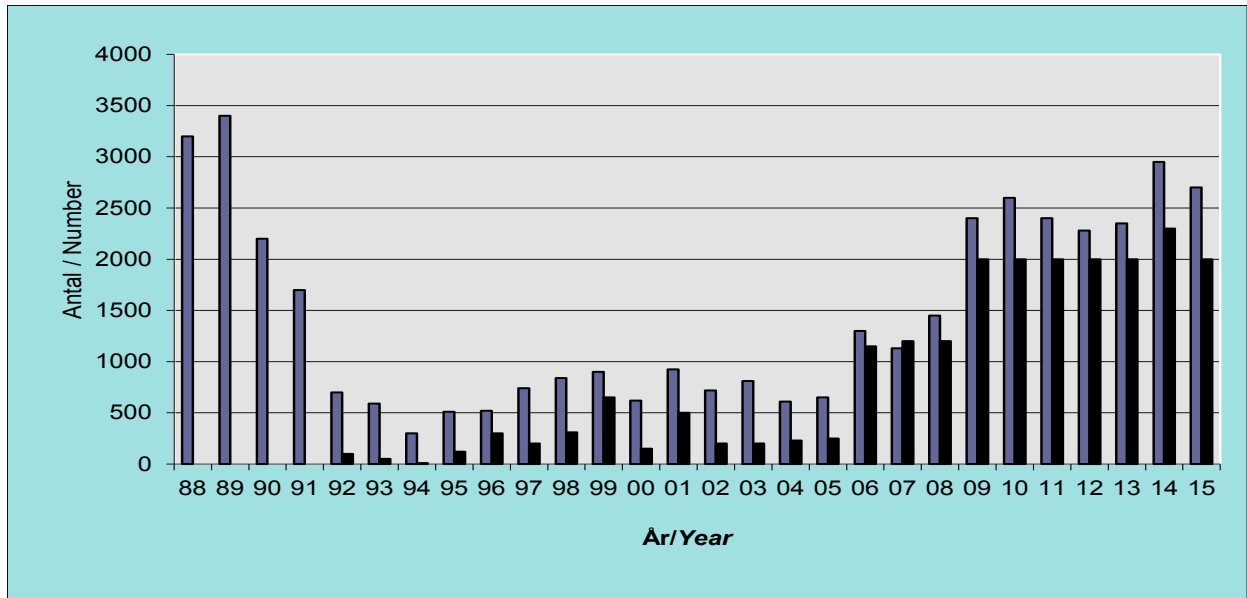
Figur 25. Högsta dagsnotering av tranor vid Tåkern under höstarna 1989-2015.
Highest number of Cranes at Tåkern during the autumns 1989-2015.

Skrattmåå *Chroicocephalus ridibundus*

Lars Gezelius

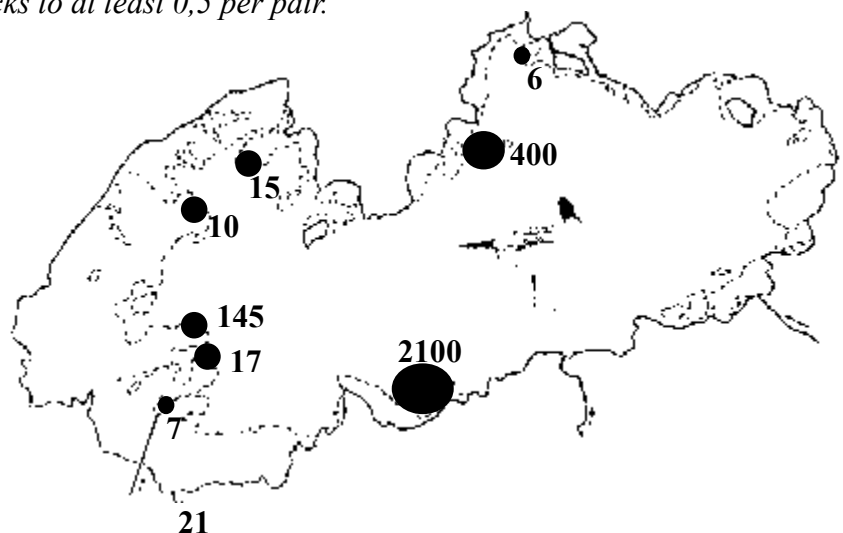

Enstaka fåglar dök upp 13 mars. Större antal (100 ex.) noterades 19 mars vid Glänås. I maj påbörjade ca 2700 par häckning i tre huvudkolonier; Glänås, Tovören och Renstad Yttre. Liksom de senaste åren häckade alla par på öar ute i sjön. Kolonin i Renstad Yttre ökar och 162 par i det området är det högsta sedan 1991(!), då 700 par häckade där. De nyskapade öarna vid Glänås var fortsatt mycket attraktiva och de blev även i år den klart dominerande häckningsplatsen. Vid Glänås var paren uppdelade på de olika öarna med 1160 par på stora ön, gamla flottarna 60, nya flottarna 25, långa ön 460, västra ön 320 och ön närmst tornet 75, vilket ger totalt ca 2100 par vid Glänås. Vid Tovören fanns 400 par spridda på de flesta öar. Kolonierna vid Tovören misslyckades till stor del p.g.a. predation, med omläggningar och omflyttningar mellan kolonierna som följd. Inga sjuka fåglar sågs. Detta år beräknas totalt 2000 ungar ha blivit flygga, vilket ger 0,74 ungar per par. Ungfågelproduktionen har legat på denna tämligen goda nivå de senaste sex åren. I juni ringmärktes 116 boungar. Två återfynd rapporterades - en död i Danmark och en avläst i fält i Holland.

Figur 26. Antal par 1988-2015 och ungprouduktion 1992-2015 hos skrattmåå. För åren 1988-91 saknas data angående ungprouduktionen, men baserat på anteckningar på fältkartor dessa år bedömer vi att antalet ungar då var minst 0,5 ungar per par. *Number of breeding pairs of Black-headed Gulls 1992-2015 and number of fledglings 1992-2015 in Tåkern. During the years 1988-91 we estimate the number of chicks to at least 0,5 per pair.*

Figur 27. Skrattmååsens häckningsplatser i början av juni, 2700 par. *Breeding sites of the Black-headed Gull in early June, 2700 pairs.*

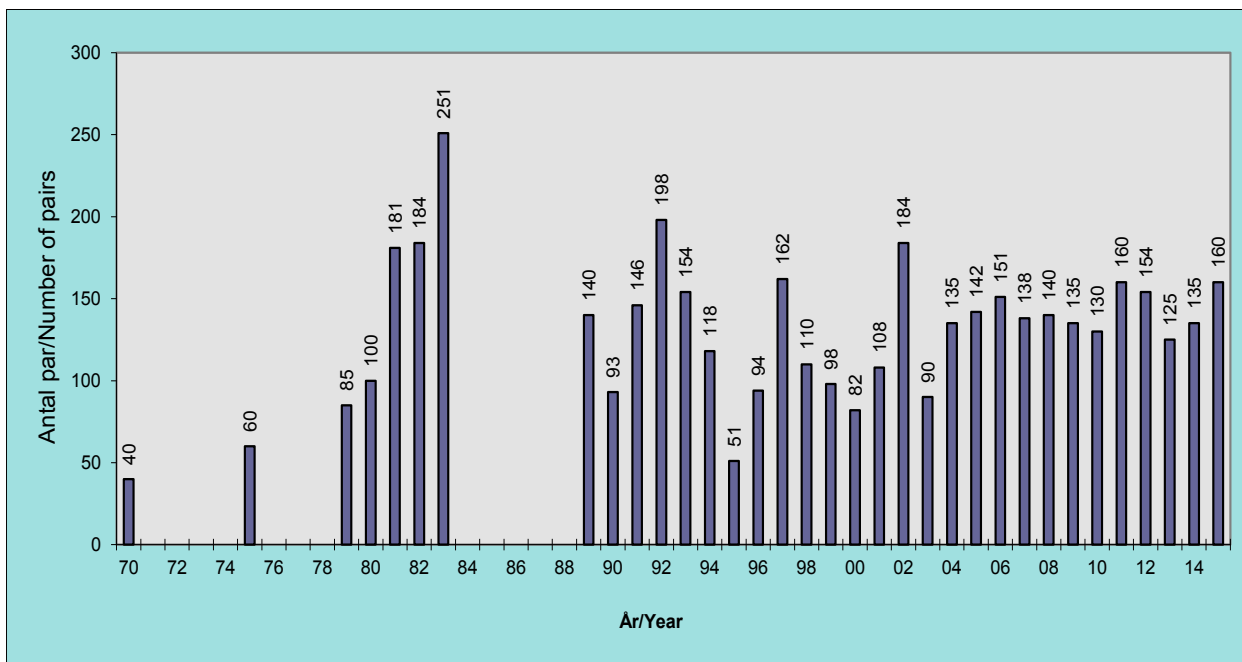

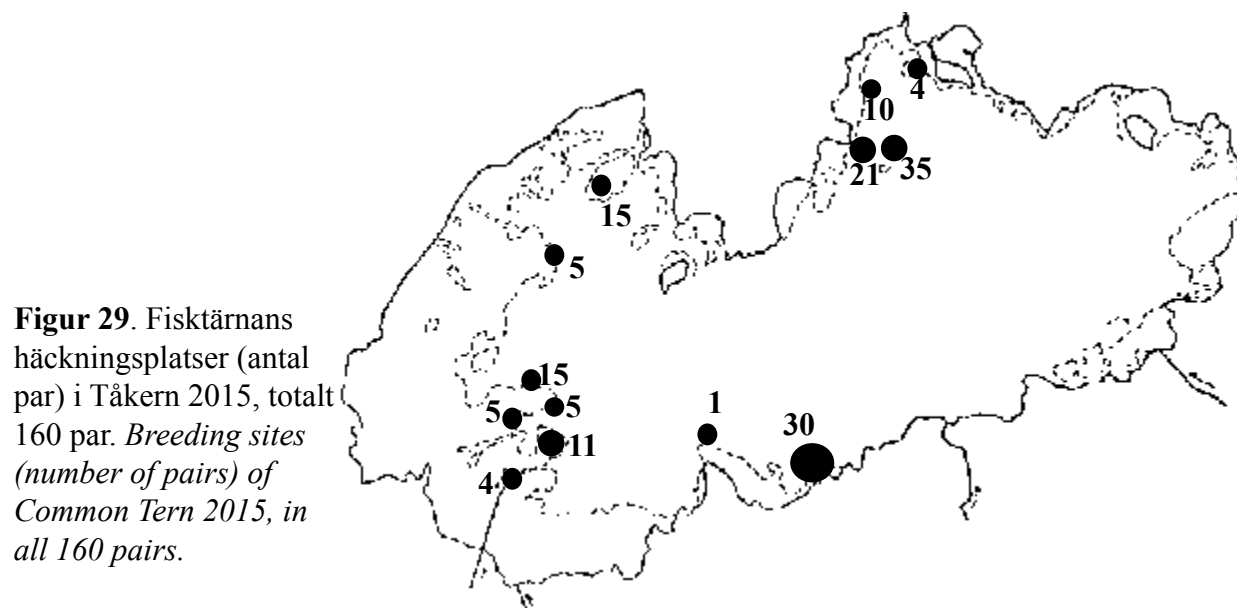
Fisktärna *Sterna hirundo*

Lars Gezelius

Årets första observation gjordes 20 april. I år häckade 160 par fisktärnor i Tåkern, vilket är över medeltalet för åren 2005-14 som är 141 par. Populationen i Tåkern har varierat med relativt snabba svängningar, men de senaste åren har det varit en mer stabil nivå kring 130-160 par. Spridningen av kolonierna i sjön var även i år mycket stor och lik de närmast föregående åren. Uppskattningsvis kom minst 100 ungar på vingarna. Vid Tovören blev de flesta par prederade av mink. De sju konstgjorda träflottarnas attraktivitet var stor även i år. I år häckade 39 par fisktärnor (24 %) på flottarna mot 32 - 56 par åren 2004-14. Under året ringmärktes 50 ungar, de flesta vid Glänås. Inga återfynd har rapporterats under 2015.

Figur 28. Antalet häckande par fisktärnor i Tåkern 1970-2015. *Number of breeding pairs of Common Tern in Tåkern 1970-2015.*

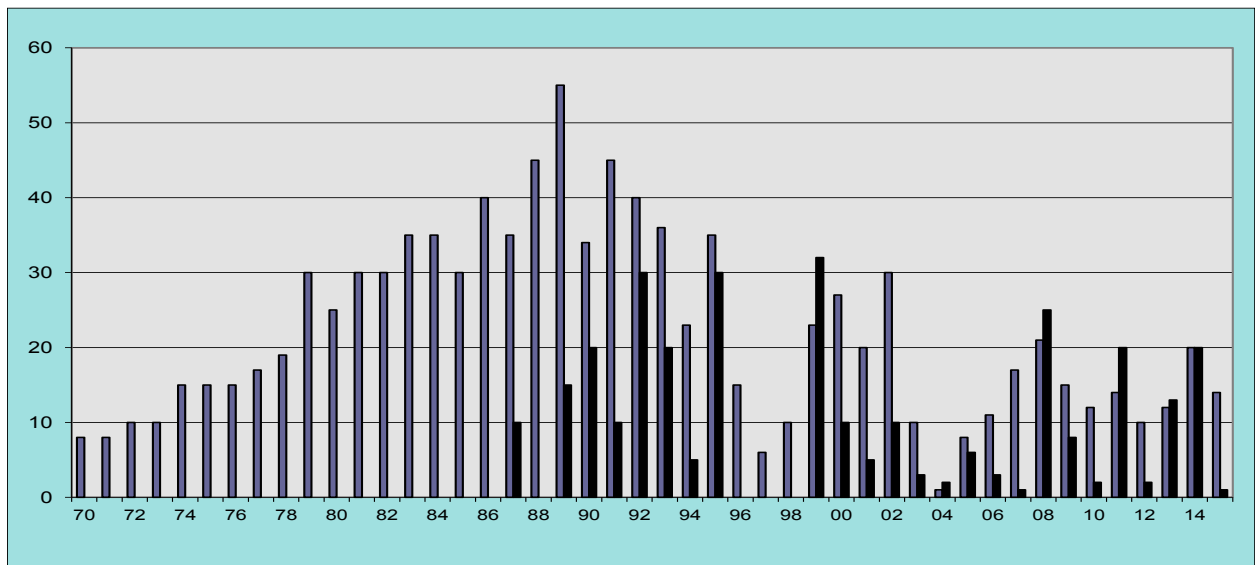
Figur 29. Fisktärnans häckningsplatser (antal par) i Tåkern 2015, totalt 160 par. *Breeding sites (number of pairs) of Common Tern 2015, in all 160 pairs.*

Svarttärna *Chlidonias niger* (VU)

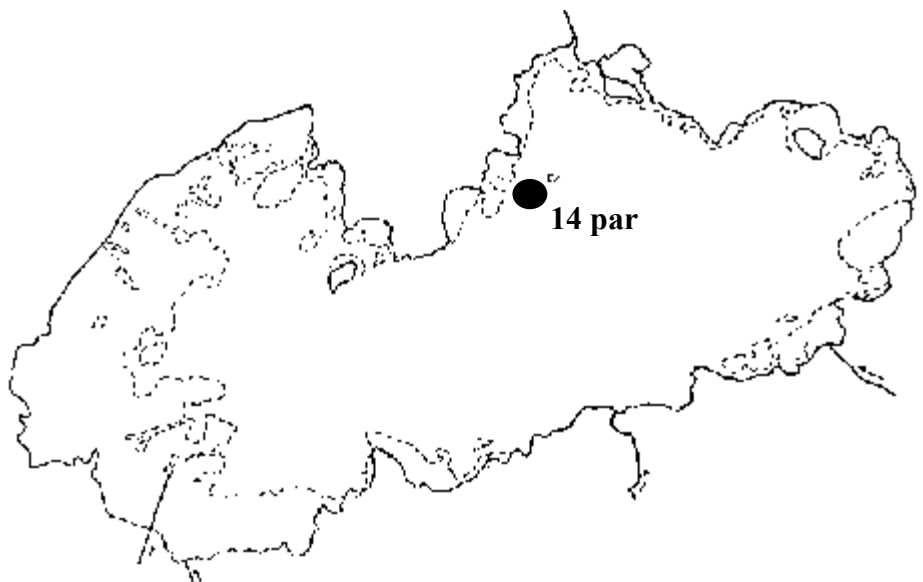
Lars Gezelius

Efter toppåren i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet har populationen fluktuerat ganska kraftigt med en minskande trend och en ungfågelproduktion som varierar stort. De senaste åren har populationen legat på ca 10-20 par med undantag för bottenåret 2004. Årets första svarttärnor sågs 3 maj vid Svälänge. I maj varnade sex fåglar vid Tovören och 14 par etablerade sig fram till 21 juni på en låg ö av vassrotfält. Det var samma plats som de fem föregående åren. I mitten av juni räknades följande antal ägg i bona: 1 med 4 ägg, 7 med 3 ägg, 4 med 2 ägg och 2 med 1 ägg, vilket ger ett medel på 2,4. Fem ungar ringmärktes i juni. I slutet av juni och början av juli varnade endast 10 ex och åtta bon med totalt 14 ägg noterades. Tidigare märka ungar sågs inte. Dåligt väder och omfattande predation i Tovörenområdet orsakade troligen det dåliga utfallet. I början och mitten av juli sågs hela 40 svarttärnor i området, samt även vid Glänås. Troligen blev endast en unge flygg (en ung noterades senare vid Sjötona). Årets sista observation gjordes 29 juli. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 220 par i Sverige.

Figur 30. Antal par 1970-2015 och ungprouktion (svarta staplar) 1987-2015 hos svarttärna. *Number of breeding pairs of Black Tern 1970-2015 and number of fledglings (black bars) 1987-2015 in Tåkern.*

Figur 31. 14 par svarttärnor häckade vid Tovören (svart punkt). *14 pairs of Black Tern started breeding (at the black dot).*

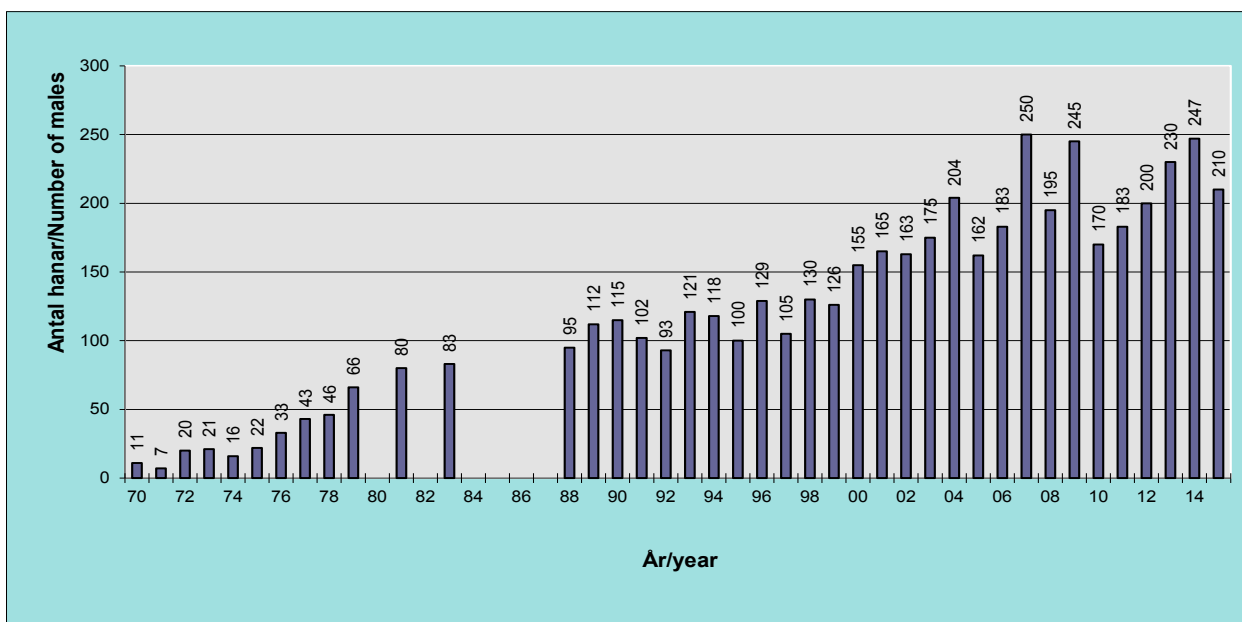

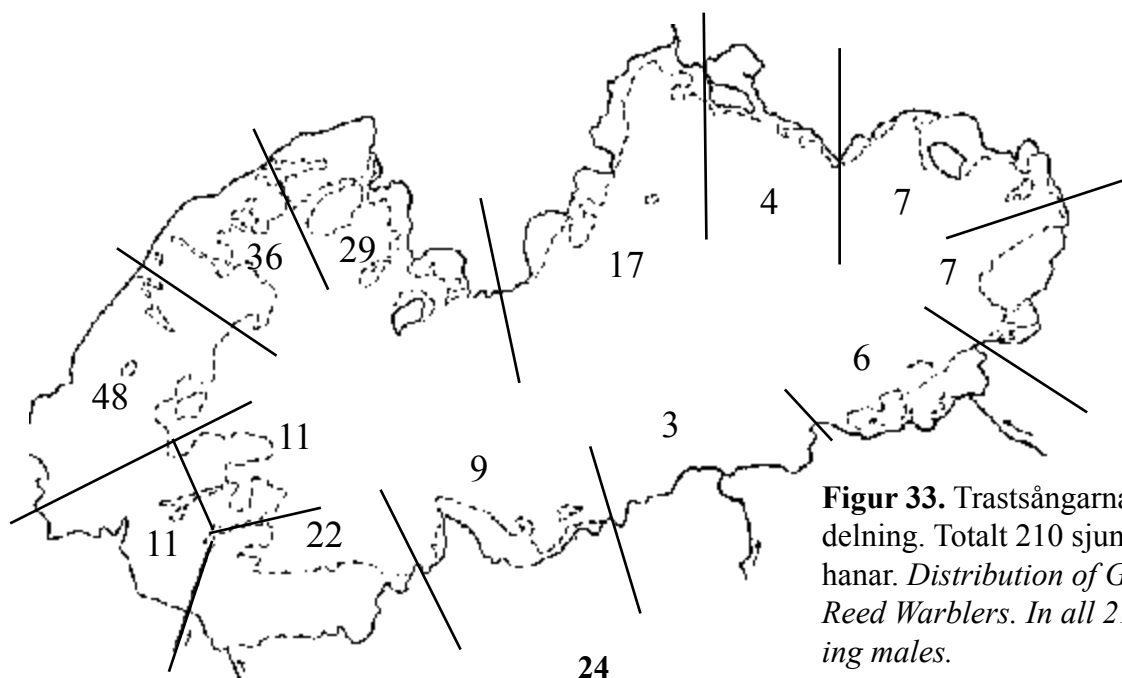
Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus* (NT)

Lars Gezelius

Årets insats koncentrerades på att inventera antalet sjungande hanar. Första trastsångaren hördes redan 2 maj. I stort sett alla vassområden blev inventerade och sjungande hanar prickades in på vasskartor från 15 maj till 15 juni. De flesta områden besöktes en gång, men några besöktes två till tre gånger. Årets inventering slutade på 210 sjungande hanar, vilket är strax över medeltalet för 10-års perioden 2005-14 som är 206. Det är fortsatt höga tätheter i Renstad Yttre, Källstadviken samt i de västra vassområdena längs kanalerna där. Under den standardiserade märkningen vid Renstad kanal i juli-september fångades endast fyra trastsångare. Det är lägre än den genomsnittliga fångsten som är sex fåglar per säsong sedan 1994. Fångststatistiken vid Renstad kanal har inte varit särskilt väl korrelerad med antalet sjungande hanar de senaste åren.

Figur 32. Antalet revirhävande trastsångare i Tåkern 1970-2015. *Number of singing males of Great Reed Warbler in Tåkern 1970-2015.*

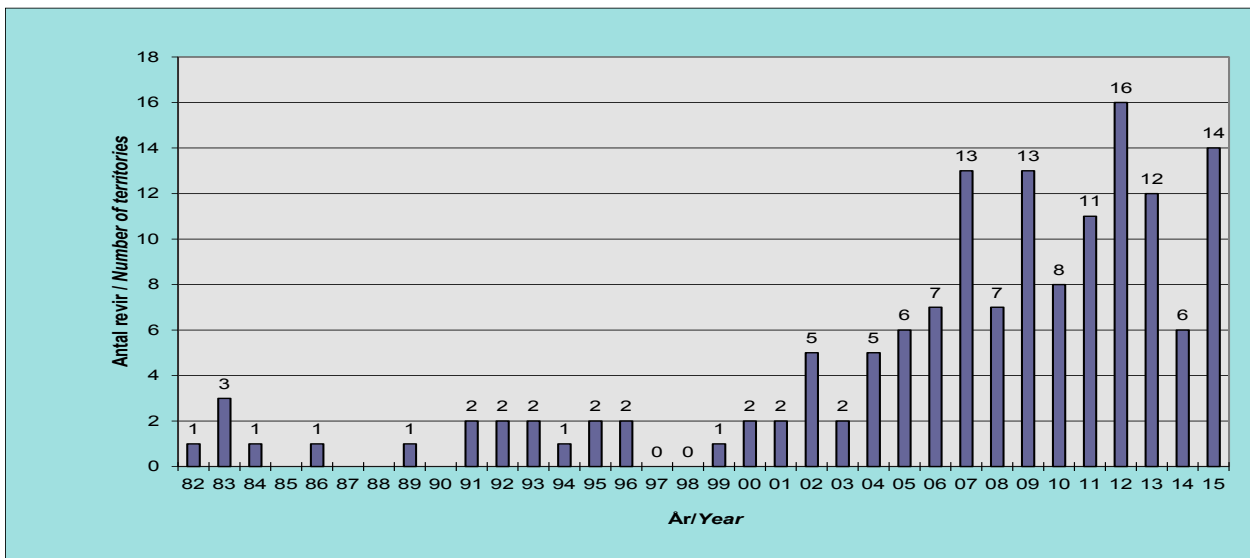
Figur 33. Trastsångarnas fördelning. Totalt 210 sjungande hanar. *Distribution of Great Reed Warblers. In all 210 singing males.*

Vassångare *Locustella luscinioides* (NT)

Lars Gezelius

Efter ett förstafynd 1972 och en första konstaterad häckning 1996 har Tåkernbeståndet av vassångare ökat sedan början av 2000-talet. År 2012 blev det en ny toppnotering med 16 revirhävande hanar och minst sju inledda häckningar. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 30 par i Sverige. Artens etablering i Tåkern, såväl som i Sverige, är intressant att följa, varför ett färgmärkningsprojekt inleddes 2007. I år fångades dock ingen vuxen fågel, men då detta sker märker vi våra vassångare med en orange färgring över aluminiumringen på höger ben och två individuella färgringar på vänster ben. Färgmärkningarna ger oss också möjligheter att studera vassångarens ortstrohet. Hittills har endast två hanar återkommit till Tåkern ett år efter att de ringmärkts, vilket antyder att de flesta fåglar som dyker upp är nya individer, eventuellt förlängda flyttare från den europeiska kontinenten. Arten noterades i år med hela 14 revir, där drygt hälften finns relativt tätt i Renstad Yttre. Två årsungar märktes under sensommaren vid Renstad kanal. Totalt har nu 74 vassångare ringmärkts i Tåkern. Inga återfynd har rapporterats under året.

Figur 34. Antalet revirhävande vassångare i Tåkern 1992-2015. *Number of singing males of Savi's Warbler in Tåkern 1992-2015.*

Figur 35. Vassångare i Tåkern 2015. Totalt minst 14 revir. *Distribution of territories of Savi's Warbler. In all 14 singing males.*

Skäggmes *Panurus biarmicus* (NT)

Lars Gezelius

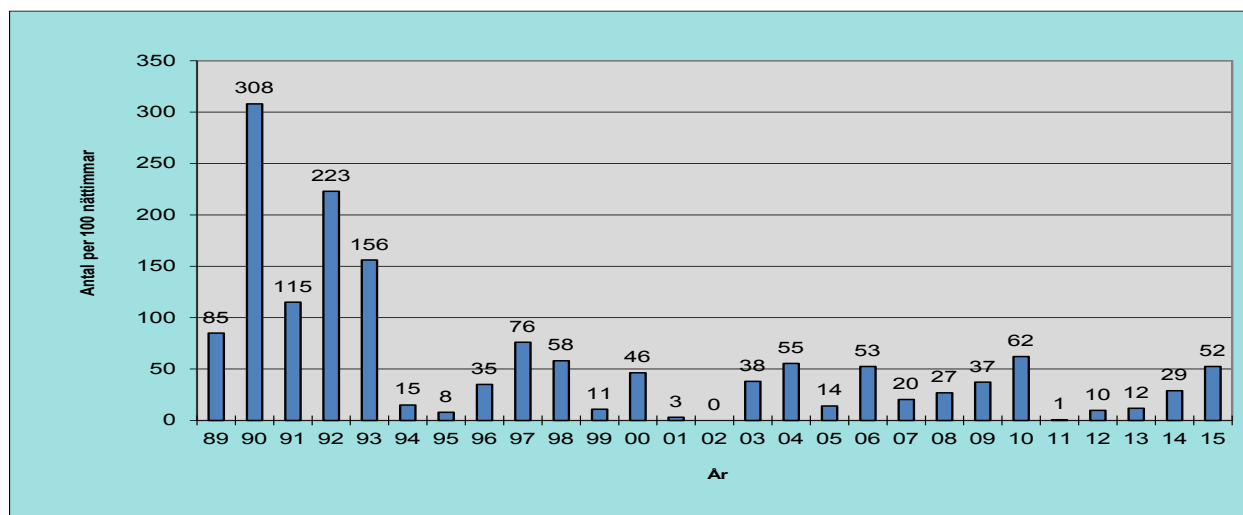
Vintern blev mycket mild varför skäggmesarna bör ha klarat sig relativt bra. Hela 189 observationer under året finns på Artportalen och arten noterades alla månader (fig. 36). Under vintern noterades en till 20 fåglar vid ett 30-tal tillfällen. Under högflyktsperioden i oktober noterades som mest 200 ex. vid Renstad kanal, 100 ex. vid Hov och 90 ex. vid Glänås.

Höstmärkning

Totalt märktes 170 flygga skäggmesar vid den standardiserade fångsten vid Renstad kanal. I figur 37 visas fångsten per nättimme under september-oktober för de senaste åren, vilket kan ge en fingervisning om förändringar av populationsstorleken. Mellan 1993 och -94 skedde en kraftig minskning och därefter har populationen legat på en lägre nivå och fluktuerat. De senaste åren är trenden ökande. Medelfångsten 2005-2014 är 26 fåglar per 100 nättimmar. Drygt 13700 skäggmesar har nu märkts vid Tåkern genom åren. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 12000 par i Sverige.

Figur 36. Antalet rapporterade skäggmesar per vecka vid Tåkern 2015.
Number of reported Bearded Tits per week 2015.

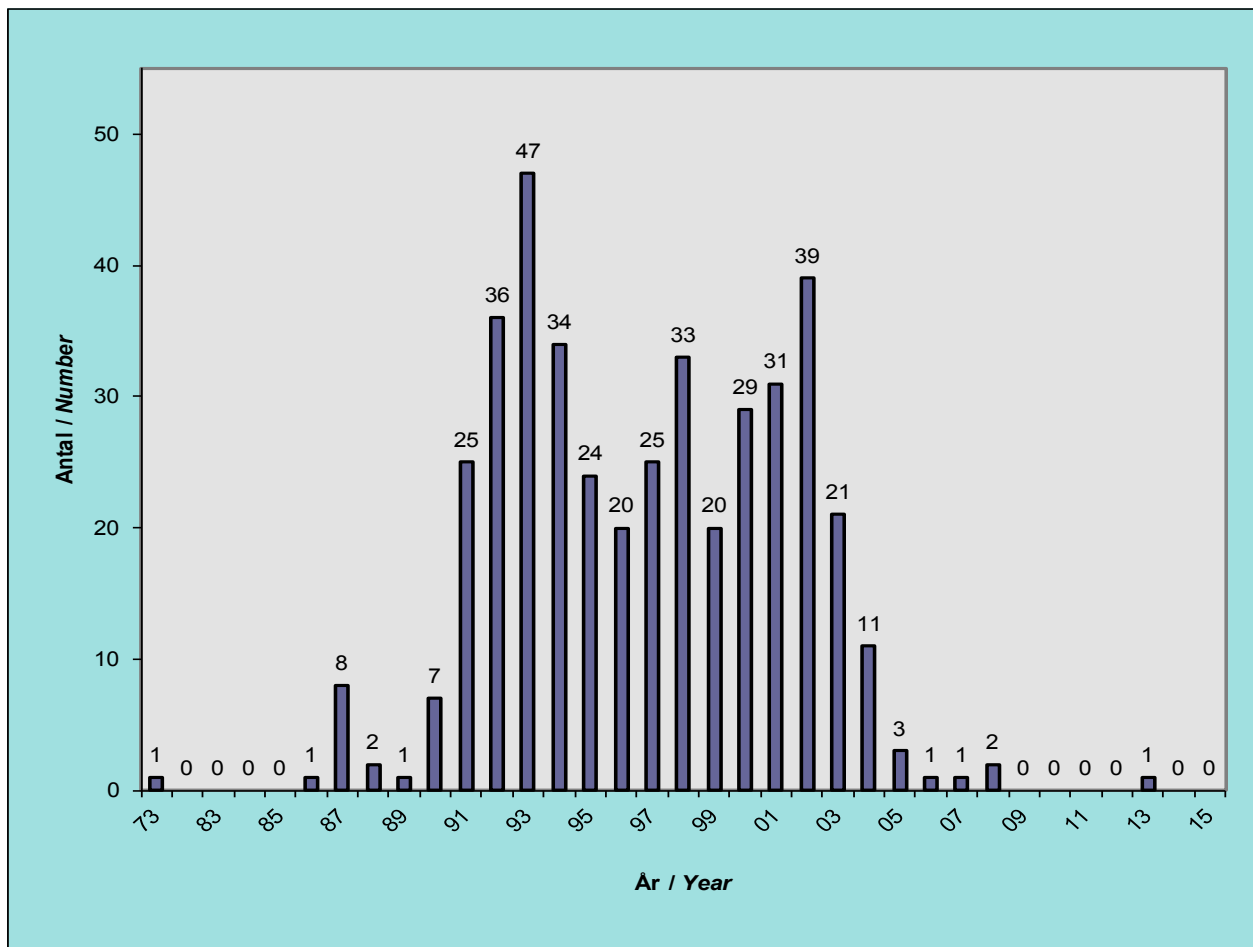
Figur 37. Antalet fångade skäggmesar per 100 nättimmar under september-oktober 1989-2015.
Number of trapped Bearded Tits per 100 net-hours during September-October 1989-2015.

Pungmes *Remiz pendulinus* (EN)

Lars Gezelius

Pungmes noterades vid Glänås med ett ex. 1.5 och tre ex. 4.7. Inga bofynd gjordes under året. Populationen har vikande trend i Tåkern, liksom i hela Sverige, och arten klassas som starkt hotad på den nya rödlistan. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 60 par i Sverige. Det är troligen ingenting i Tåkerns biotoper som spelar in eftersom det finns gott om björkridåer utefter kanalerna som fortsatt erbjuder goda häckningsplatser.

Figur 38. Antal funna påbörjade/kompleta pungmesbon vid Tåkern 1973-2015. *Number of found nests of Penduline tit (in various stages of completion) at Tåkern 1973-2015.*

Ringmärkning / Bird ringing

Lars Gezelius

Under året ringmärktes 2 332 fåglar av 63 arter, och nu har drygt 116 000 fåglar märkts genom åren. Det blev två nya märkarter, låt vara inte vid Tåkern, utan i Gryts skärgård. Dessa var sillgrissla och tordmule. Det var alltså ett skralt märkår och enda årsrekord (dock bara tangerat) blev försärla med sex ex. Vassarterna märktes i beskedliga antal, t.ex. 357 rörsångare och 236 sävsångare. 672 boungar märktes, bl.a. 116 skratmåsar, 50 fisktärnor och 14 göktytor. 683 fåglar märktes av Göran Bergengren vid Slästorp, Boxholms kommun, bl.a. många mesar, finkar och siskor.

Märkning av boungar

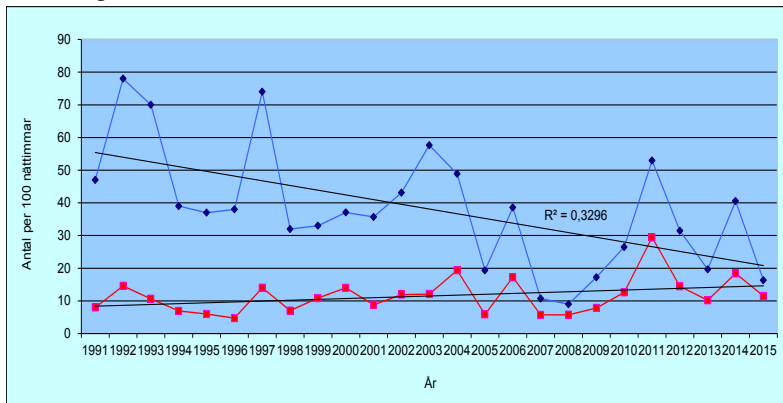
Under året märktes något färre boungar jämfört med de senaste sju årens antal kring 1000. Arbetet koncentrerades som vanligt på måsar och holkhäckande arter. Skratmås, fisktärna och svarttärna normal omfattning. Bland ovanligheter detta år var märkningen av boungar av alkor i Gryts skärgård; 14 tordmular och åtta sillgrisslor. Skräntärnorna hade här ett sämre år och endast 18 ex. märktes. Antalet märkta boungar i holkar blev 433, vilket är lägre än genomsnittet.

Höstmärkning

Fångstinsatsen vid Renstad kanal 1 juli till 15 oktober resulterade i 2 311 nättimmar, varav samtliga föll inom ramen för den standardiserade vassmärkningen. Antalet nättimmar var i juli 978, i augusti 1 026, i september 213 och i oktober 94. Vad gäller trender, i form av antalet fåglar märkta per 100 nättimmar, kan vi konstatera att det blev låga antal för rörsångare (16 per 100 nt mot medel på 39) och arten har en nedåtgående trend över tid. 11 sävsångare per 100 nt är strax under medelantalet som är 12. Fem sävsparvar fångades per 100 nättimmar, vilket är lika med medelantalet. Endast två vassångare och fyra trastsångare fångades under sommaren/hösten. Under höstens beckasinfångst vid Glänås fångades endast en enkelbeckasin. I juli fångades bl.a. 10 kärrsnäppor med vadarburar vid Sjötuna.

Återfynd och kontroller

Hittills har 20 återfynd/kontroller rapporterats under året. Fyra färgmärkta skräntärnor från Gryt lästes av, bl.a. två med webbkamera i Upplands skärgård. Kontroller av rörsångare rapporterade bl.a. från Belgien, Holland och Spanien och en sävsångare kontrollerades i Kroatien. En göktyta märkt i Horn kontrollerades först i Strängnäs och sedan i Frankrike. En gammal sillgrissla kontrollerades i Gryt, exakt på fem-årsdagen efter märkningen!

Figur 39. Antal fångade rörsångare (blå) och sävsångare (röd) per 100 nättimmar vid Renstad kanal 1991-2015. *Number of trapped Reed Warblers (blue) and Sedge Warblers (red) per 100 net hours 1991 - 2015 at our standard effort site at Renstad channel.*

Tabell 3. Antalet ringmärkta fåglar 2015. Inom parentes anges hur många som var boungar. *Number of ringed birds in 2015. Ringed as nestlings within brackets.*

Vattenrall <i>Rallus aquaticus</i>	3
Tofsvipa <i>Vanellus vanellus</i>	1 (1)
Kärrsnäppa <i>Calidris alpina</i>	10
Enkelbeckasin <i>Gallinago gallinago</i>	1
Drillsnäppa <i>Actitis hypoleucos</i>	1
Skrattmås <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	116 (116)
Gråtrut <i>Larus argentatus</i>	2 (2)
Skräntärna <i>Hydroprogne caspia</i>	18 (18)
Fisktärna <i>Sterna hirundo</i>	50 (50)
Svarttärna <i>Chlidonias niger</i>	5 (5)
Sillgrissla <i>Uria aalge</i>	12 (8)
Tordmule <i>Alca torda</i>	14 (14)
Kattuggla <i>Strix aluco</i>	4 (3)
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	14 (14)
St. hackspett <i>Dendrocopos major</i>	7
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	6 (6)
Gulärla <i>Motacilla flava</i>	1
Försärla <i>Motacilla cinerea</i>	6 (6)
Sädesärla <i>Motacilla alba</i>	3 (1)
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	8
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	1
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	22
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	3
Rödstart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	3
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	1
Koltrast <i>Turdus merula</i>	11
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	2
Vassångare <i>Locustella luscinioides</i>	2
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenob.</i>	236
Kärrsångare <i>A. palustris</i>	9
Rörsångare <i>A. scirpaceus</i>	357
Trastsångare <i>A. arundinaceus</i>	4
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	2
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	5
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	11
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	30 (4)
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	16
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	67
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	3
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	3
Svartvit flug. <i>Ficedula hypoleuca</i>	177 (172)
Skäggmes <i>Panurus biarmicus</i>	203
Entita <i>Poecile palustris</i>	23 (9)
Tallita <i>Poecile montanus</i>	5
Tofsme <i>Parus cristatus</i>	2
Svartme <i>Periparus ater</i>	14
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	175 (50)
Talgoxe <i>Parus major</i>	272 (117)
Nötväcka <i>Sitta europaea</i>	35 (27)
Trädkrypare <i>Certhia familiaris</i>	5
Skata <i>Pica pica</i>	2 (1)
Kaja <i>Corvus monedula</i>	6 (4)
Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	49 (44)
Pilfink <i>Passer montanus</i>	32
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	15
Bergfink <i>Fringilla montifringilla</i>	6
Grönfink <i>Carduelis chloris</i>	15
Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	88
Hämpling <i>Carduelis cannabina</i>	2
Domherre <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	12
Stenknäck <i>Coccothraustes coccoth.</i>	4
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	12
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	108
Antal arter: 65	
Summa:	2332 (672)

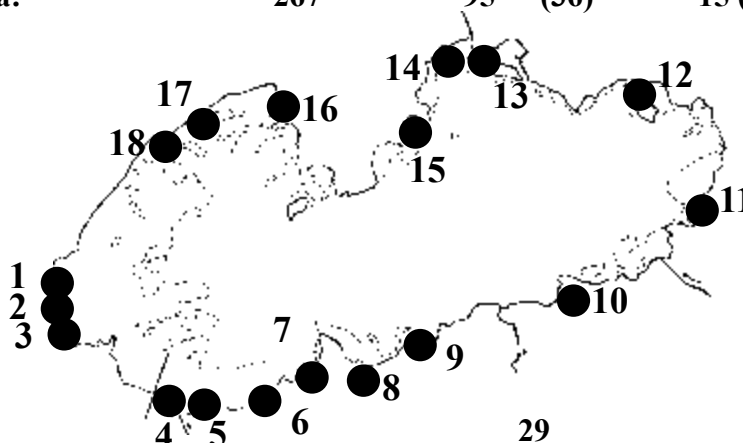
Inventering av Tåkerns strandängar

Lars Nilsson, Karl-Martin Axelsson, Adam Bergner, Lars Gezelius, Jan Henriksson & Gunnar Myrhede

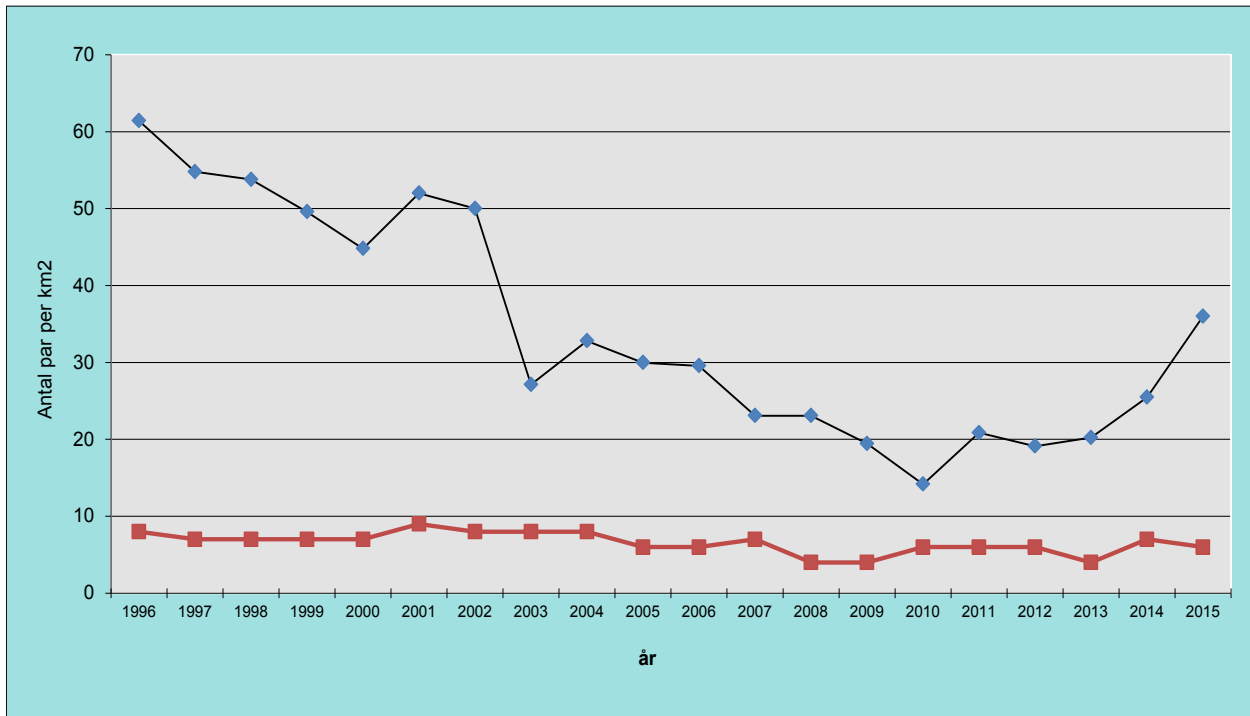
Under året har 18 hävdade, öppna strandängar besökts under häckningstid för att dokumentera antalet häckande fåglar. Mest intresse har ägnats de typiska strandängsarterna; vadare, gulärta och ängspioplärka. Observationer av andra arter, såsom andfåglar, har också noterats. De större ängarna har besökts 5-6 gånger från slutet av april till midsommar. Mindre och mer lättinventerade ängar besöktes 3-5 gånger. I tabellen nedan sammanfattas antalet häckande par av tofsvipa, rödbena och gulärta. Karteringen av dessa arter är tillförlitlig samtidigt som förekomsten av dessa arter indikerar att områdets hävd är relativt god. När det gäller tofsvipa står siffran oftast för högsta antalet ruvande fåglar och för rödbenan liksom gulärtan antalet revirhävdande par. Arealen avser inventerad strandäng inklusive den s.k. blå bården. 15 ängar har inventerats sedan 2003. Under 2011 tillkom två ängar; Toregårdsängen och Glänås och 2012 Svålingemaden. För resp. äng anges även aktuell hävdstatus i kategorierna god, måttlig, svag och saknas. Igenväxningsgraden anges i kategorierna låg, medel och hög. Vi ser en återhämtning av beståndet av tofsvipa efter en kraftig minskning.

Tabell 4. Antal revir av tofsvipa, rödbena och gulärta på Tåkerns välhävdade strandängspartier 2015, inom parentes anges antal per km². *Number of breeding Lapwings, Redshanks and Yellow Wagtails on the meadows at Tåkern 2015, within brackets are given number per km².*

	Storlek (ha)	Tofsvipa <i>Lapwing</i>	Rödbena <i>Redshank</i>	Gulärta <i>Yellow Wagtail</i>
1. Väversundamaden	22	4 (18)	-	-
2. Charlottenborgsmaden	15	2 (13)	-	-
3. Lövängsborgsmaden	18	4 (22)	1	1
4. Renstadmaden	7	- (-)	-	-
5. Kvarnängen	16	12 (75)	1	1
6. Bankängen	23	9 (39)	2	1
7. Toregårdsängen	10	3 (30)	1	1
8. Svanshals äng	21	8 (38)	2	1
9. Glänåsängen	2	2 (100)	1	1
10. Sjötuna	9	6 (67)	2	-
11. Furåsa/Hov	23	3 (13)	-	1
12. Säby	16	2 (13)	-	1
13. Svålingemaden	8	2 (25)	-	1
14. Herrestad	15	8 (53)	-	1
15. Källstad hopabete	26	10 (38)	3	1
16. Källstadviken	5	1 (20)	-	1
17. Yxstad strand	12	12 (100)	1	2
18. Åsby	19	7 (37)	1	1
Summa:	267	95 (36)	15 (6)	15 (6)

Figur 40. Strandängarnas lägen.
The location of the meadows.

Figur 41. Antal revir av tofsvipa (blå punkter) och rödbena (röda) per 100 ha på Tåkerns inventerade strandängar 1996-2015. *Number territories of Lapwing (blue dots) and Redshank (red) per 100 ha on the investigated meadows at Tåkern 1996-2015.*

Väversundamaden 22 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

En medelstor strandäng som ligger nedanför Väversunda kyrka vid sydvästra delen av Tåkern. Ängen avgränsas i väster av kyrkogården och några tomter, samt innefattar även en yta med flera grova almar strax norr om kyrkan. Betetrycket har varit måttligt eller tämligen gott på de lite torrare delarna av ängen, men vissa år kommer betesdjuren ut för sent på säsongen för att lyckas hålla vegetationen i schack. Närmast vassen brukar relativt hög gräsvegetation snabbt komma upp på våren. Fin blå bård i april. 40 djur i juni. Vassen utanför strandängen är tät utan öppningar och kanaler.

Antal häckande par:

	1996-2000	2001-05	2006-10	2011	2012	2013	2014	2015
Tofsvipa	4,2	1,8	1,8	1	1	1	3	4
Rödbena	0,2	0,2	0,6	1	-	-	1	-
Enkelbeckasin	?	?	?	?	?	1	1	-
Gulärta	?	?	-	-	-	-	1	-

Charlottenborgsmaden 15 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: medel.

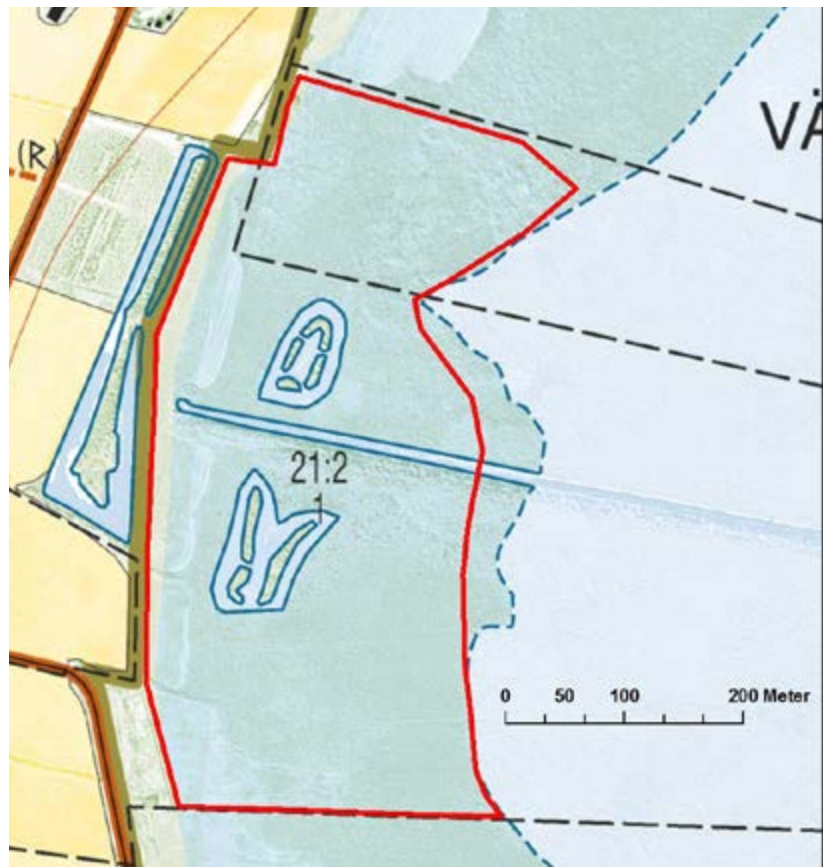
Den här ytan har tidigare legat för fåfot. Med början 1999 startade en restaurering av området. Med hjälp av grävmaskin skapades norr och söder om Charlottenborgskanalen två dammar med öar. De är 0.5-1 m djupa och ca 1 ha stora. Även kanalen har breddats och fördjupats. Av någon anledning har träd planterats på kanalbanken ! När vårens högvatten dragit sig tillbaka betas området. Den här ytan är en blandning av olika miljöer med olika behov av hävd. Trots, eller tack vare, detta hopkok av grävmaskinsmiljöer varvat med slättermad är fågellivet rikt och antalet arter våtmarksfåglar stort. Gränsande till strandängen breder sälgbuskagen ut sig. Tofsviporna häckar framförallt på angränsande åkrar men ungarna drar efter kläckning snabbt ned till strandängen.

Antal häckande par:

	Medel 00-05	2006-10	2011	2012	2013	2014	2015
Snatterand	0,5	1	1	-	-	-	-
Årta	1	0,2	-	-	-	-	-
Skedand	1,5	0,6	-	-	-	-	-
Tofsvipa	5	1,8	-	2	2	-	2
Enkelbeckasin	4,2	3,4	2	4	4	2	3
Rödbena	2,2	1,8	1	1	1	-	-
Gulärta	0,2	0,8	-	-	-	-	-
Ängspiplärka	0,4	-	-	-	-	-	-

Övriga observationer:

Dubbelbeckasin 1-2 spelande 11-18.5

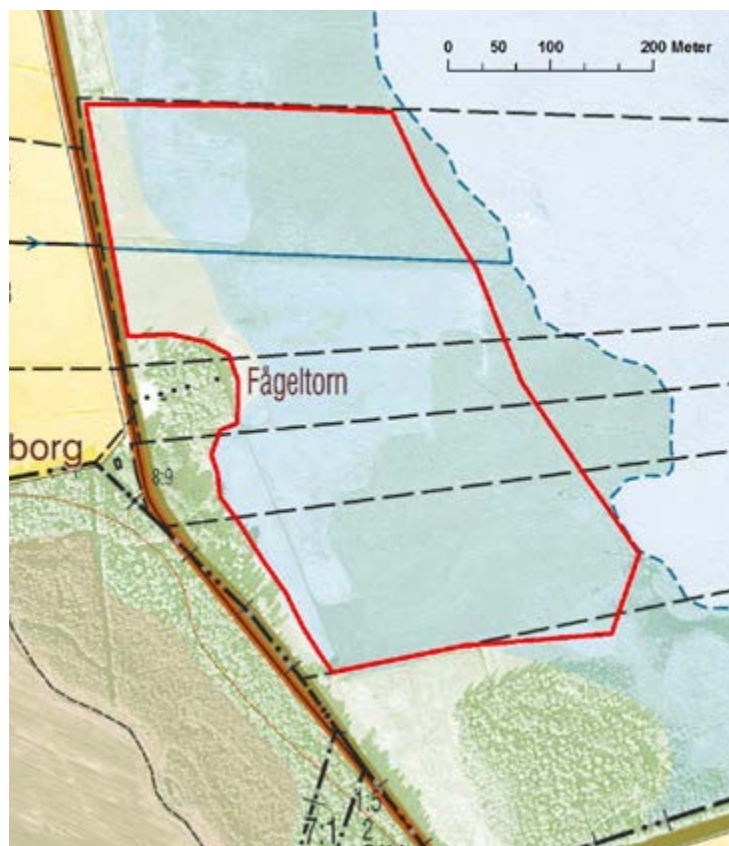

Lövängsborgsmaden 18 ha. Hävdstatus: God-måttlig. Igenväxning: låg.

1988 påbörjades restaureringen av Lövängsborgsmaden genom fräsning och hela dagens yta om ca 18 ha blev klar 1991. Restaureringen bekostades av Tåkernfonden WWF. Maden sköts genom slåtter och den utförs med ett rotorslåtteraggregat i augusti. Det slagna gräset strängläggs och samlas upp alternativt eldas. Efterbetning sker med nötkreatur/hästar. Karaktäristiskt för slåtterängen är att gräset växer kraftigt när värmen kommer och vattnet sjunker undan. Det gör att fåglarna kan vara svårsedda från mitten av maj och fram till slåttern. God hävd framför plattformen i form av slåtter. Västra delen betas. En del busk uppslag utmed diket centralt. I SO 30-50 cm hög starr.

	medel 1993-99	2000-2004	2005-09	2010-14	2015
Årta	1,4	0,2	0,6	-	-
Småfläckig sumph.	1,3	1,2	1,6	1,2	1
Tofsvipa	13	7	5,6	2,4	4
Enkelbeckasin	ca 14	12	8,2	5,2	4
Dubbelbeckasin	0,3	0,2	-	-	-
Rödbena	4,7	3	2	1,6	1
Brushane	0,4	-	-	-	-
Ängspiplärka	1	0,4	0,6	0,2	1
Gulärta	0,7	0,2	0,2	-	1

Övriga observationer:

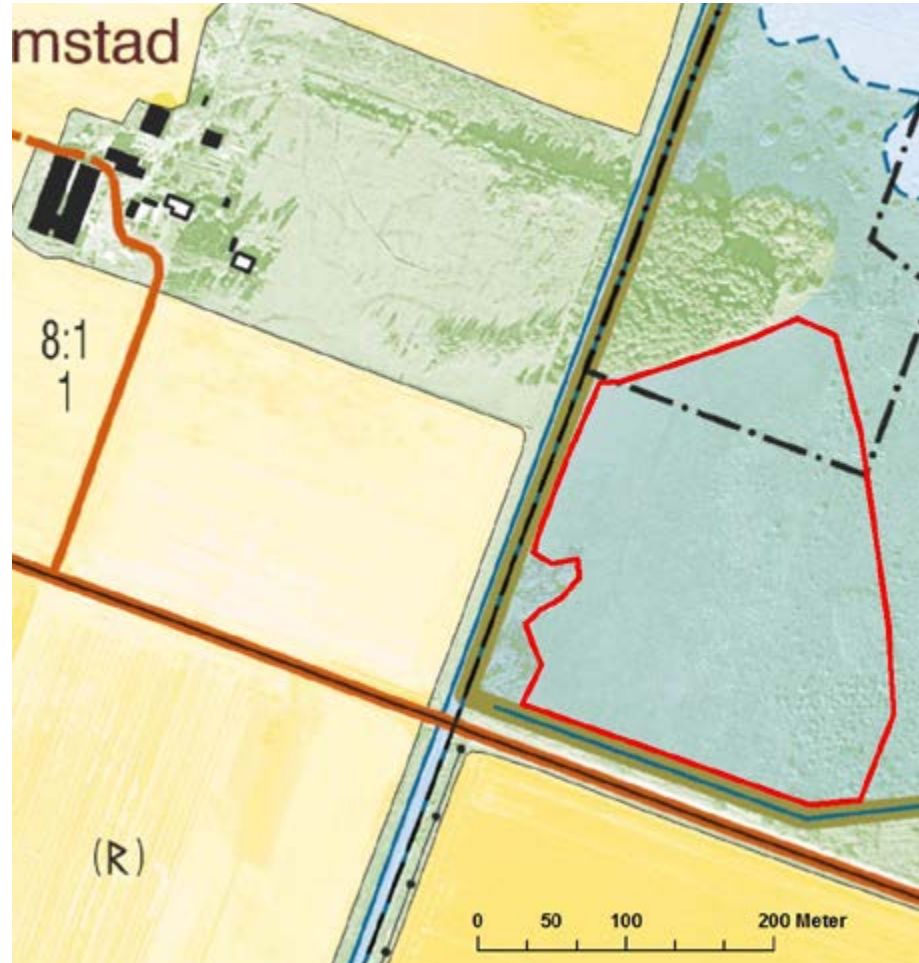
Renstadmaden 7 ha. Hävdstatus: måttlig. Igenväxning: låg.

Restaureringen av denna slåttermad strax öster om Ramstad kanal påbörjades under hösten 1997 i Länsstyrelsens regi med buskröjning och fräsning av starrtuvor. Den restaurerade ytan är ca 7 hektar. Maden kan avspanas väl från vallen eller vägen söder om maden. I augusti 2002 släpptes de första betesdjuren på ytan som varit obetad under många år. Betestrycket blev dock för svagt och under efterföljande vår fanns mycket långt fjolårsgräs och stora tuvor. Från 2003 har betningen fungerat tillfredsställande.

Antal häckande par:

	medel 1998 - 2002	2003-07	2008-12	2013	2014	2015
Gräsand	1,1	1	-	-	-	-
Årta	0,2	-	-	-	-	-
Småfläckig sumph.	1,0	1	0,4	-	-	-
Tofsvipa	4,0	2	2	1	3	-
Enkelbeckasin	5,6	3,6	2,6	2	2	-
Rödbena	0,2	0,6	0,4	-	1	-

Övriga observationer:

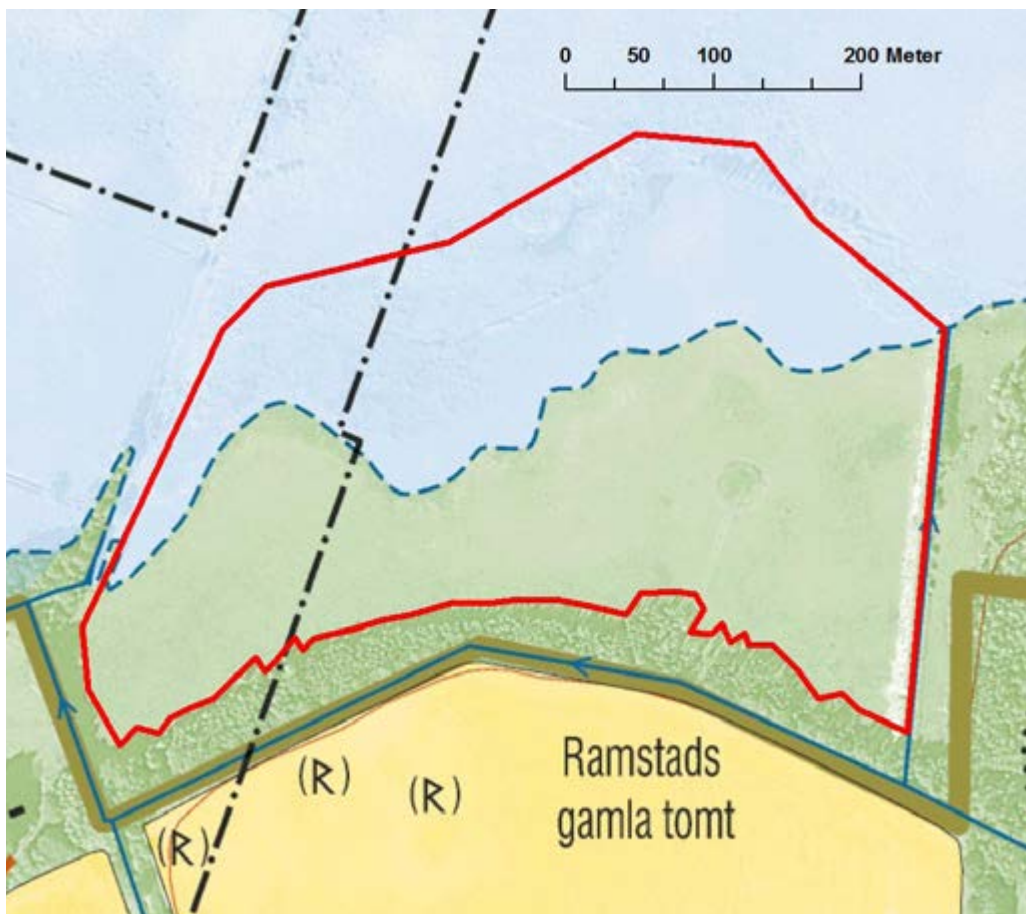
Kvarnängen 16 ha. Hävdstatus: god-måttlig. Igenväxning: medel.

Effekterna av restaureringen 1993 då den blå bården bearbetades med specialmaskin har efter hand klingat av. Betestrycker på ängsmarken är oförändrat bra men tyvärr visar djuren inget större intresse för att beta i den blå bården. Bården är därför ganska igenvuxen med högt gräs/starr och kaveldun. Under hösten 2012 gjordes vissa maskinella rójningar i den blå bården.

Antal häckande par:

	medel 1985-89	1995-99	2000-04	2005-09	2010-14	2015
Tofsvipa	8,4	18	5	3	6,8	12
Enkelbeckasin	3,6	5	4	3	2,2	2
Rödbena	1,6	3	1,8	-	1	1
Ängspipl.	2,8	1	-	-	-	-
Gulärta	1,6	2,8	0,4	-	0,4	1

Övriga observationer:

Bankängen 23 ha. Hävdstatus: måttlig-svag. Igenväxning: låg-medel.

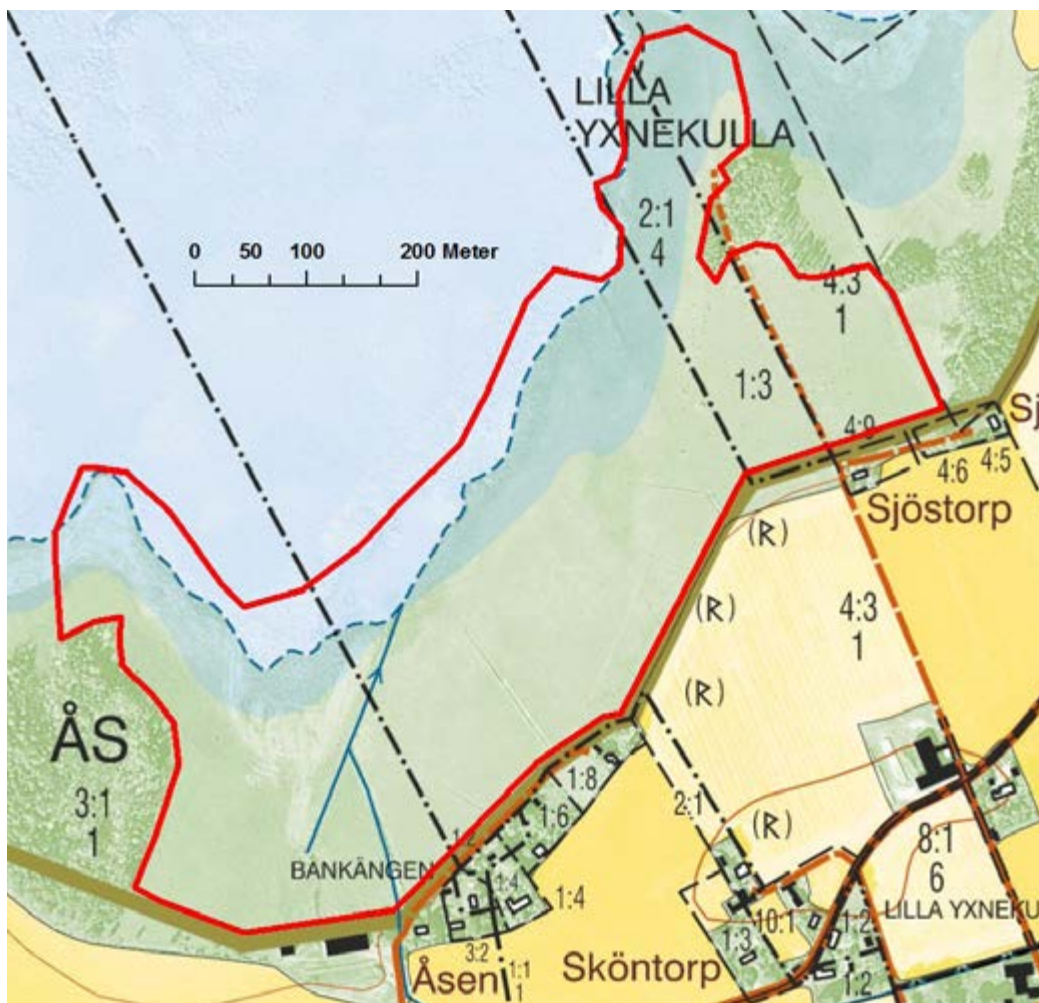
Ängen är fortfarande i väl hävdad skick även om betestrycket minskat under senare år. Antalet häckande och rastande fåglar har också minskat något. Storspoven har glädjande nog åter etablerat sig i området. Den blå bården minskar i omfång bl.a. beroende på att betesdjuren sällan går ut här och betar. Någon form av maskinell bearbetning av bården, kanske i kombination med ökat betestryck, behövs för att återge Bankängen dess förlorade stjärnstatus. Hävden är måttlig i väster men svag i öster.

Antal häckande par:

	medel 1996-69	2000-03	2004-08	2009-13	2014	2015
Strandskata	1	1	0,4	0,6	-	-
Tofsvipa	15	12	6	6	5	9
Enkelbeckasin	3	1,8	3	3,6	5	3
Rödspov	0,25	-	-	-	-	-
Storspov	0,25	0,3	-	0,4	1	1
Rödbena	1	1,3	0,8	1,2	2	2
Gulärta	-	0,8	0,8	0,6	1	1

Övriga observationer:

Skedand 1 par.

Toregårdsängen 10 ha. Hävdstatus: måttlig. Igenväxning: låg.

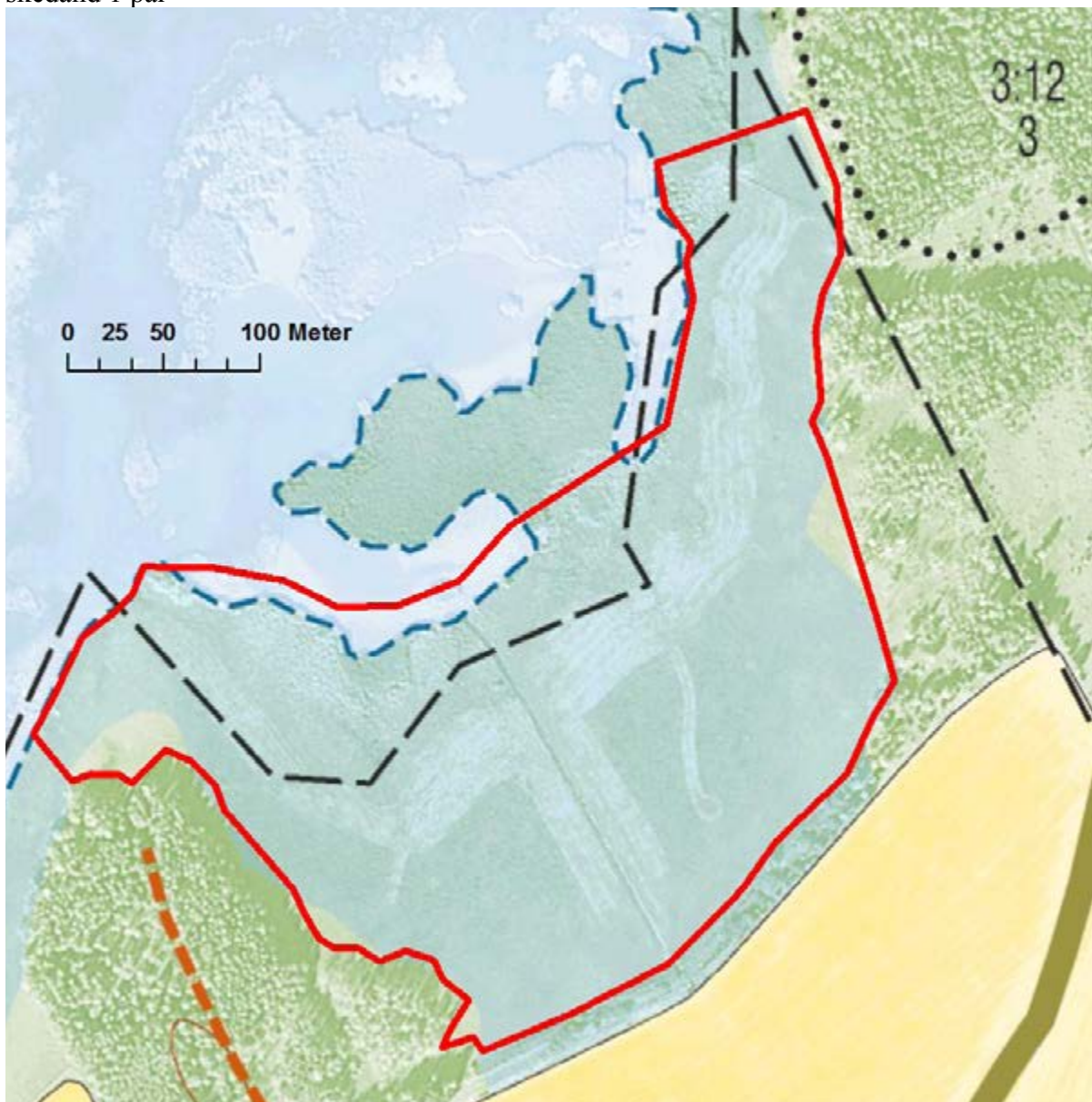
Denna äng har successivt under 2000-talet blivit bättre hävdad och 2011 inkluderades den i strandängsprogrammet. Området har restaurerats under senare år, träd och buskar har röjts. Ängen är relativt blöt med högstarr men torrare partier finns i väster ut mot stranden samt utmed diket centralt. I början av maj var ca 80 % av ytan dränkt.

Antal häckande par:

	2011	2012	2013	2014	2015
Tofsvipa	2	2	2	2	3
Enkelbeckasin	3	3	3	1	3
Rödbena	1	1	1	1	1
Gulärla	-	-	-	-	1
Strandskata	-	-	1	-	-

Övriga observationer:

skedand 1 par

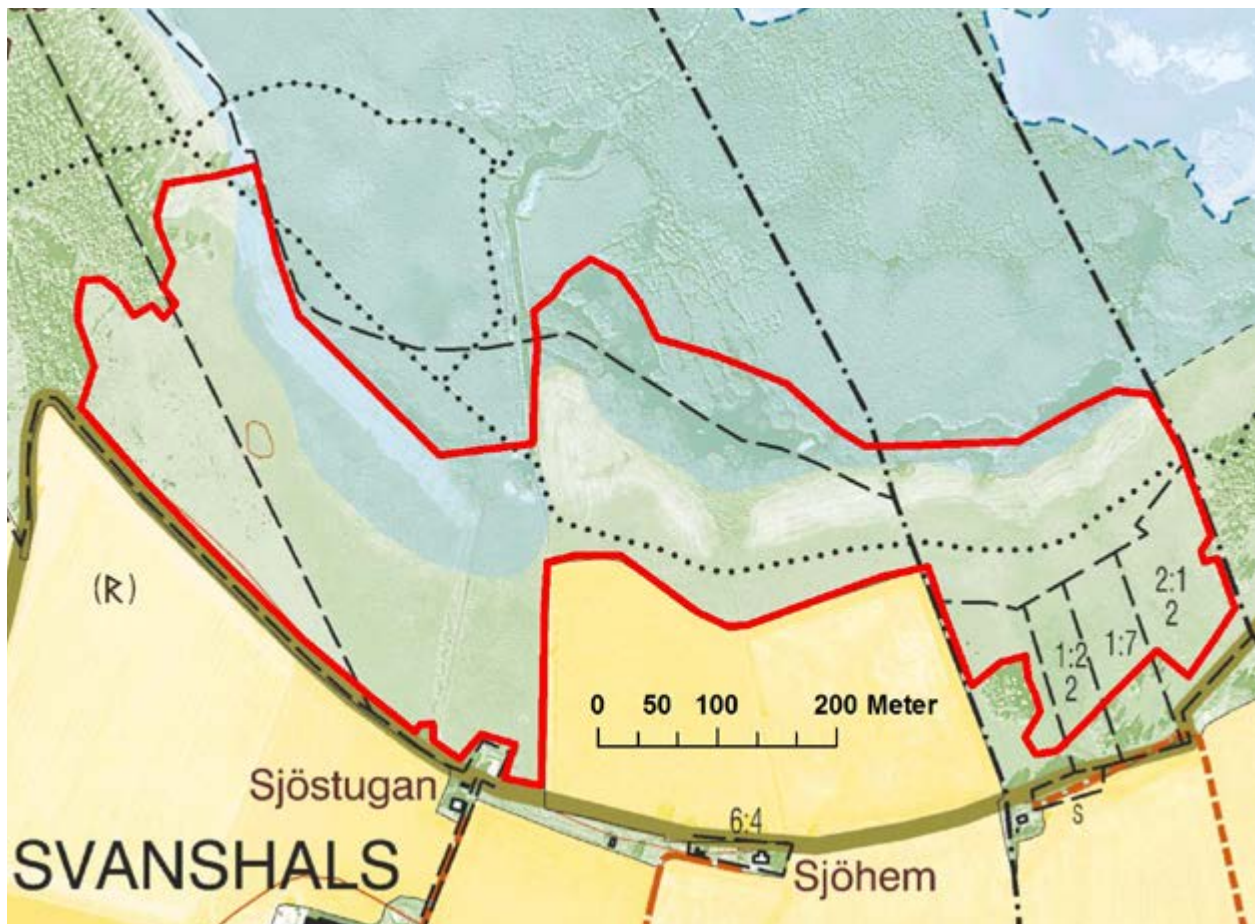
Svanshals äng 21 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

Observationerna har dels skett från vandringsleden som går över ängen och dels från den bro som går över ett dike mitt på ängen. Under de senaste åren har de sämst hävdade avsnitten putsats och betestrycket har ökat. Det har medfört att hävden nu är mycket god över hela området. Den blå bården är mycket bred och i fint skick. Trots den goda hävden är antalet häckande fåglar inte imponerande.

Antal häckande par:

	1985-89	1996-2000	2001-05	2006-10	2011	2012	2013	2014	2015
Strandskata	0,2	0,4	-	0,2	-	1	-	1	-
Tofsvipa	7	14	3	1,6	3	4	2	3	8
Enkelbeckasin	8	4	3	2,4	3	3	1	3	3
Storspov	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-
Rödbena	0,4	1,2	1	0,6	-	1	1	1	2
Ängspiplärka	2,6	2	0,8	0,4	-	-	-	-	-
Gulärla	3,8	3,2	1,6	1,6	1	-	1	2	1

Övriga observationer:

Glänåsängen 2 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg-måttlig.

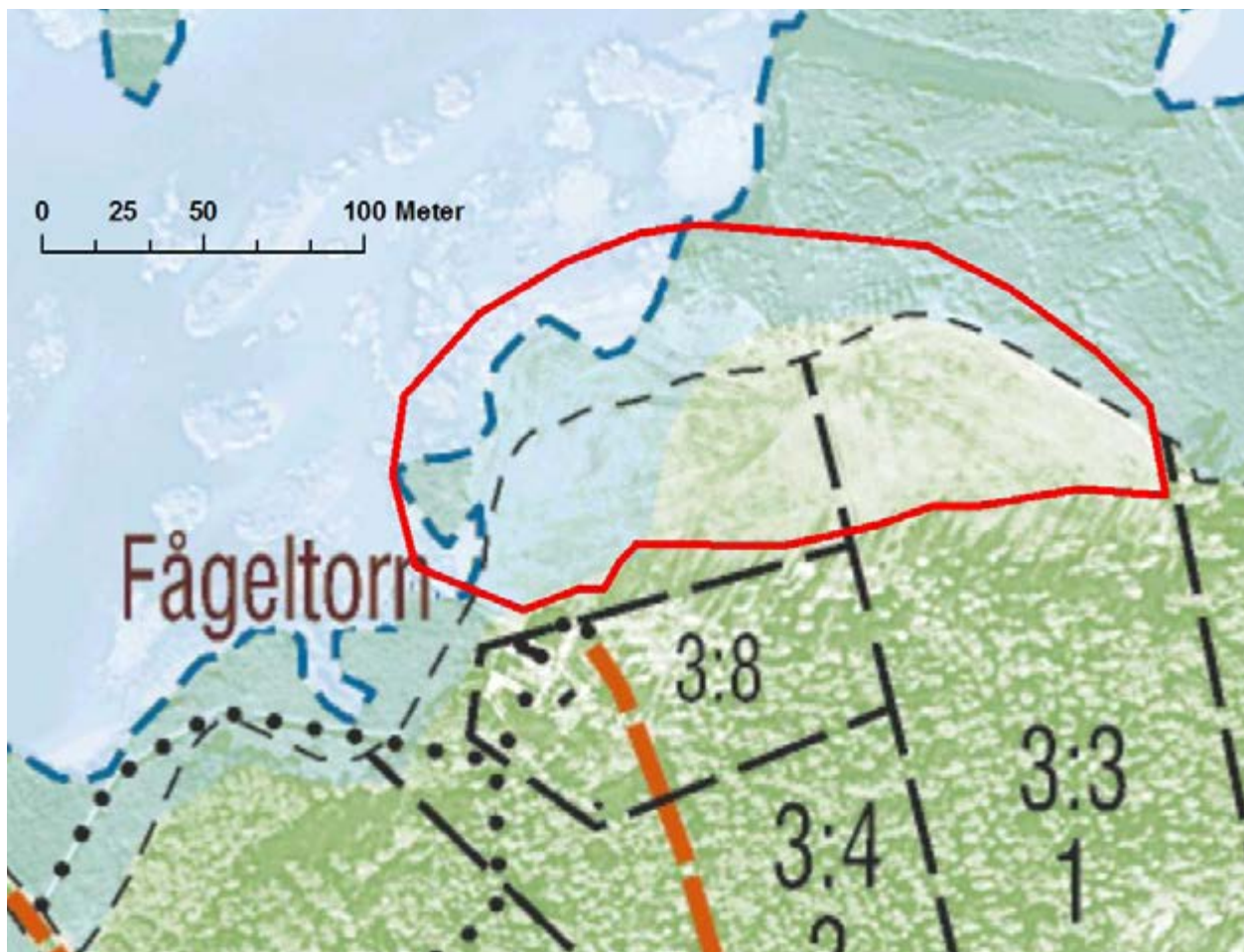
Denna lilla äng restaurerades genom röjning av *Salix* och efterföljande stubbfräsning 2002. Sedan dess har ängen slagits med slätterbalk/betesputs. Inget bete har förekommit. Ytan är nu mycket välhävdad genom årlig slätter. Den yttre kanten mot sjön är svår att slå och här är det tidvis högre vegetation. Ängen ligger precis intill naturum Tåkern.

Antal häckande par:

	2011	2012	2013	2014	2015
Tofsvipa	2	1	1	1	2
Enkelbeck.	1	1	1	1	1
Rödbena	1	1	1	1	1
Ängspipl	-	-	1	-	-
Gulärta	-	-	1	1	1

Övriga observationer:

Dvärgbeckasin observationer september-oktober.

Sjötuna äng 9 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

Ytan är som helhet mycket välbetad och fågellivet är mycket rikt. När det gäller antal individer och arter står Sjötuna i särklass bland Tåkerns strandängar. Detta gäller inte minst vadarna som rastar under både vår- och höstflyttning. Stor del av ytan dränkt 18 april. Kring 20 maj kom 18 kor med 12 kalvar ut på bete.

Antal häckande par:

	1993	medel 1996-2000	2001-05	2006-10	2011	2012	2013	2014	2015
Strandskata	-	0,2	-	-	-	-	-	-	-
Tofsvipa	3	10	9	6,4	5	3	3	5	6
Brushane	-	0,8	-	-	-	-	-	-	-
Enkelbeck.	4	4	3	1,2	1	1	1	1	1
Rödbena	-	2	2	1,2	1	1	1	3	2
Ängspipl.	1	0,2	-	-	1	-	-	-	-
Gulärta	1	1	0,6	-	-	-	1	1	-

Övriga observationer:

Sandlöpare 1 ex. 23-30.8

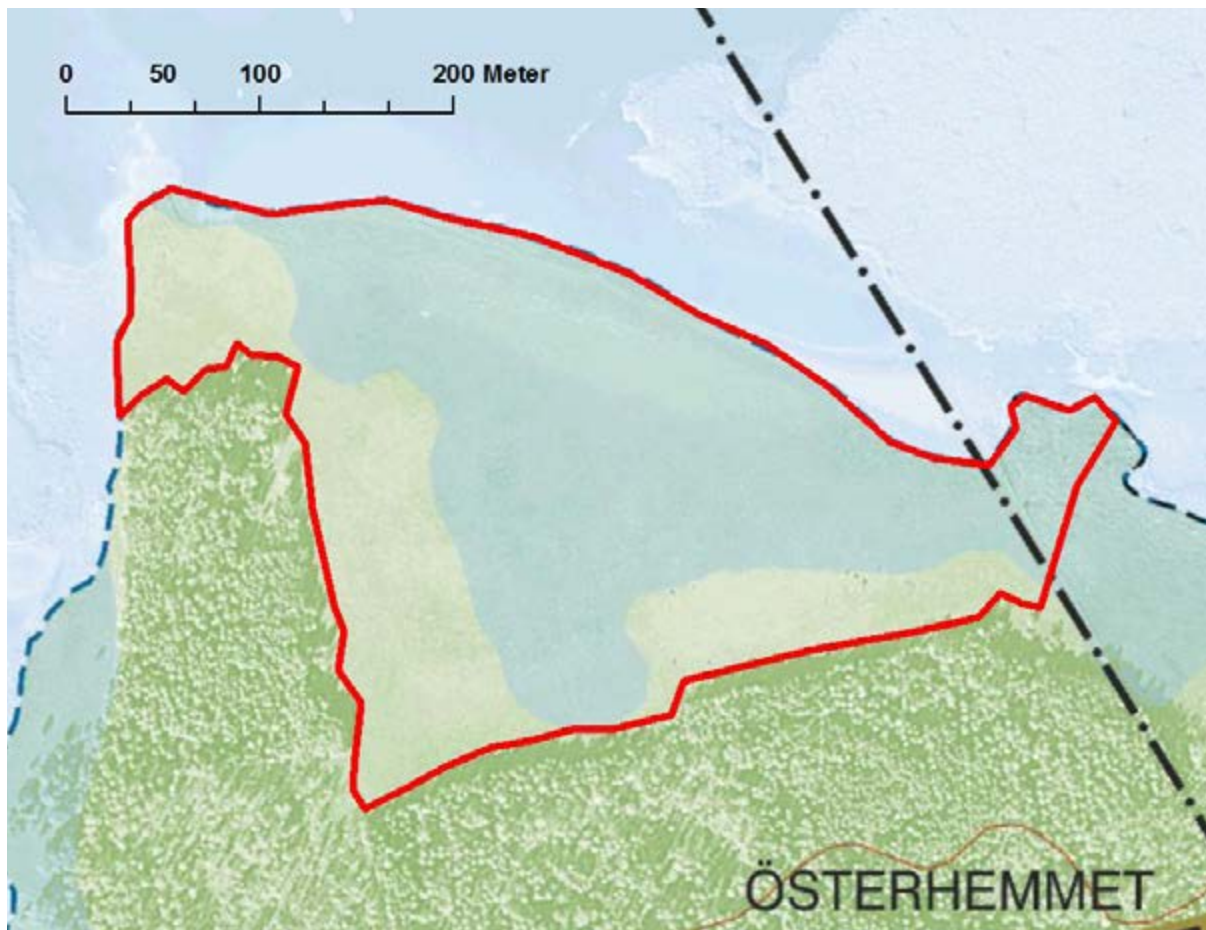
Myrsnäppa 1 ex. 27.5

Brushane 50 ex. 6.5

Rödspov 1-3 ex. 28.7-16.8

Årta 2 par

Skedand 2 par.

Furåsa - Hov 23 ha. Hävdstatus: måttlig. Igenväxning: låg.

En långsträckt strandäng som delvis ligger inklämd mellan skog och vass. Här har aldrig varit några större mängder av häckfåglar, men området är ändå attraktivt för rastare och fåglar på näringsök. En viss utglesning av strandskogen och enbuskmarken har skett under senare år samtidigt som antalet häckfåglar ökat. Skogsdungen i sydöstra kanten av området har avverkats, vilket ökar ytans värde för strandängens fåglar. Blå bården generellt fint utvecklad.

Häckande par:

	medel 2000-04	2005-09	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tofsvipa	4,8	3,2	1	3	4	3	4	3
Enkelbeckasin	2,7	3	2	4	3	3	4	4
Rödbena	1	0,2	-	2	1	-	1	-
Ängspiplärka	1	0,2	-	1	-	-	-	1
Gulärta	1	1	1	1	1	1	2	1

Övriga observationer:

Årta 1 par

Skedand 1 par

Säby 16 ha. Hävdstatus: måttlig-dålig. Igenväxning: låg-medel.

Området har under lång tid varit välbetat. I början av maj konstaterades dock att beteshävdan var svag. En del för fågellivet störande element finns i form av ristipp, skjutbana och annan verksamhet. Trots detta är antalet arter och individer relativt högt, men har minskat markant under senare år. Ett par fiskgjuse häckar i en tall i området.

	medel 2001-05	2006-10	2011	2012	2013	2014	2015
Strandskata	1	1	1	-	-	-	-
Tofsvipa	10	3,8	3	3	3	3	2
Enkelbeckasin	4	2	3	-	3	2	-
Rödbena	1,8	1,4	1	1	-	1	-
Ängspiplärka	0,4	0,2	-	-	-	-	-
Gulärta	4	2,6	2	2	3	2	1

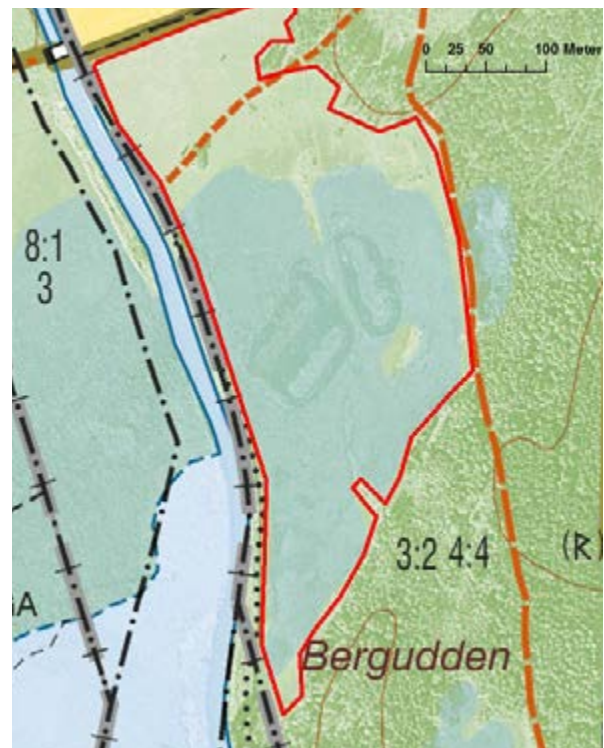

Svälingemaden 8 ha

Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

Ett nyligen tillkommet strandängsobjekt som sedan 2012 inkluderas i stationens strandängsprogram. Ytan är belägen längs östra sidan av Tåkerns utlopp, Mjölnaån, i anslutning till Svälunge besöksområde. Betestrycket är tillfredsställande över i stort sett hela ytan. I norra delen växer några tallar ute på ängen som annars är fri från buskage och mycket välbetad. I södra delen finns några maskinupptagna vattenhål omgivna av högstarrsvegetation.

	2012	2013	2014	2015
Tofsvipa	1	-	1	2
Enkelbeck.	-	1	2	-
Rödbena	-	-	-	-
Gulärta	1	-	1	1

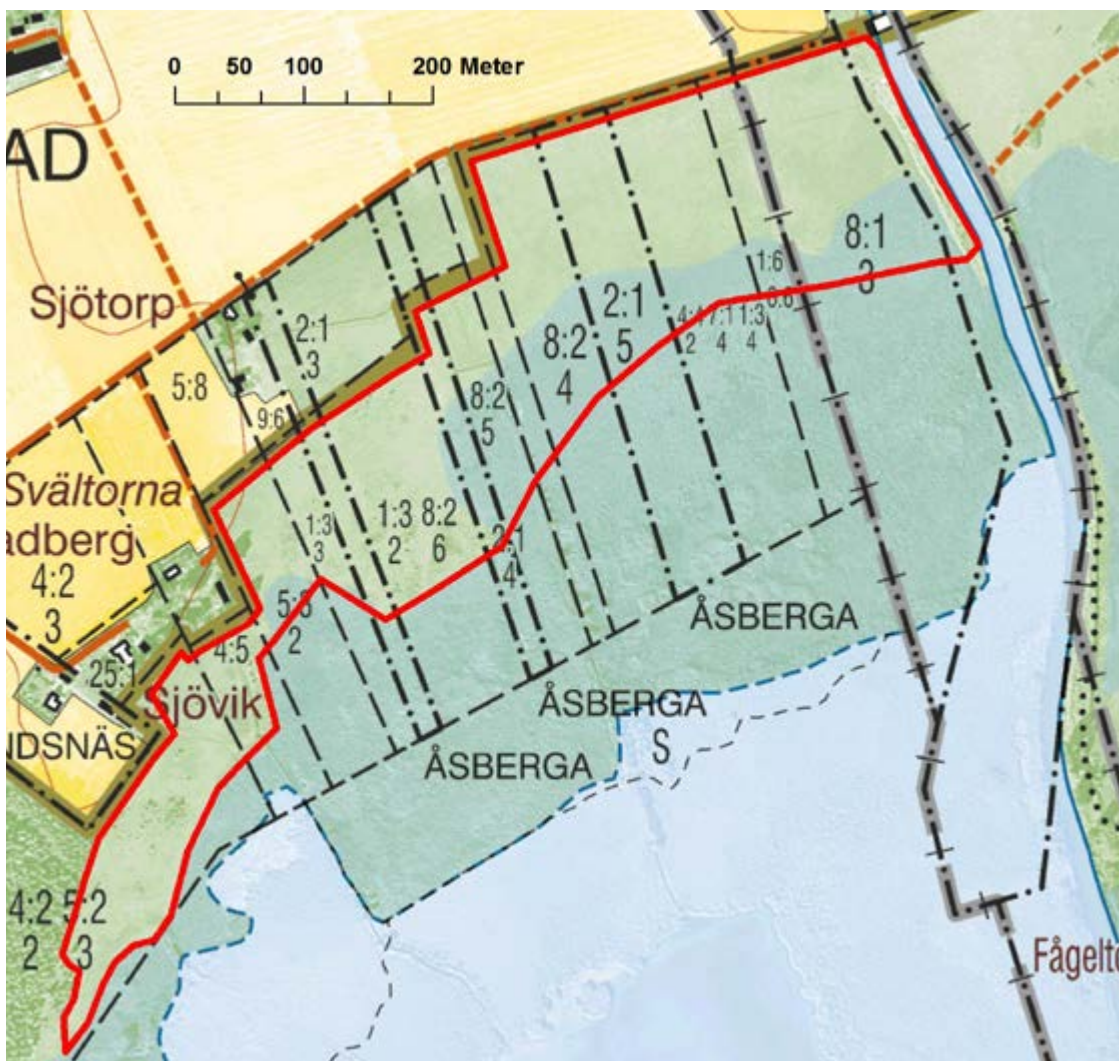

Herrestad äng 15 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

En strandäng som i huvudsak har varit i gott skick under många år. Förutom en torr del finns här en rejäl mad som är ytterst värdefull för de fåglar som häckar men också för dem som häckar i närheten och har maden som födosöksområde. Ängen är också övernattningslokal för relativt stora mängder gäss tidig vår och sen höst. Betetrycket på östra delen har varit bättre än på många år och kvigorna har också rört sig långt ut i vassen. Den västligaste delen har varit dåligt betad under flera år och uppslaget av björk, en och enstaka tallar är stort. Noterbart är att flera av nyckelarterna försvunnit som häckfåglar.

Antal häckande par:

	medel 1977-2001	2002-2005	2006-10	2011	2012	2013	2014	2015
Tofsvipa	12	15	5	2	3	1	1	8
Enkelbeckasin	4	6	6,2	4	4	2	3	3
Storspov	0.4	-	-	-	-	-	-	-
Rödbena	0.6	1,8	0,8	-	-	-	-	-
Ängspiplärka	0.6	-	0,4	-	-	-	-	-
Gulärta	2	2	1,2	-	-	-	-	1

Övriga observationer:
Småfläckig sumphöna 1

Källstad hopabete 26 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

Hopabetet är välbetat och utgör utmärkta häckningsmiljöer för strandängsfåglar. Tyvärr är området svårinventerat pga få utsiktspunkter, vattenhinder, halvvida kreatur och hänsynskrävande rovfåglar. Det verkliga antalet revir är därför troligen något högre än vad som redovisas nedan.

	1993	medel 1996-2000	2001-04	2005-09	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Strandskata	?	0,6	1	0,6	-	1	1	-	-	-
M. Strandp.	1	-	0,5	0,2	-	-	-	-	1	-
Tofsvipa	14-18	13	12,8	6	-	6	8	-	6	10
Brushane	1-2	0,2	0,5	-	-	-	-	-	-	-
Enkelbeck.	10-12	5	8,2	5	-	3	-	-	1	2
Storspov	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rödbena	1	1	1,2	1,4	2	1	1	2	2	3
Drillsnäppa	-	0,4	0,5	-	-	-	-	-	-	-
Ängspiplärka	6	1	0,8	-	-	-	-	-	-	-
Gulärta	1-2	2	2,8	1,4	-	1	-	-	1	1

Övriga observationer:

Skedand 5 par

Årta 1 par

1 revir

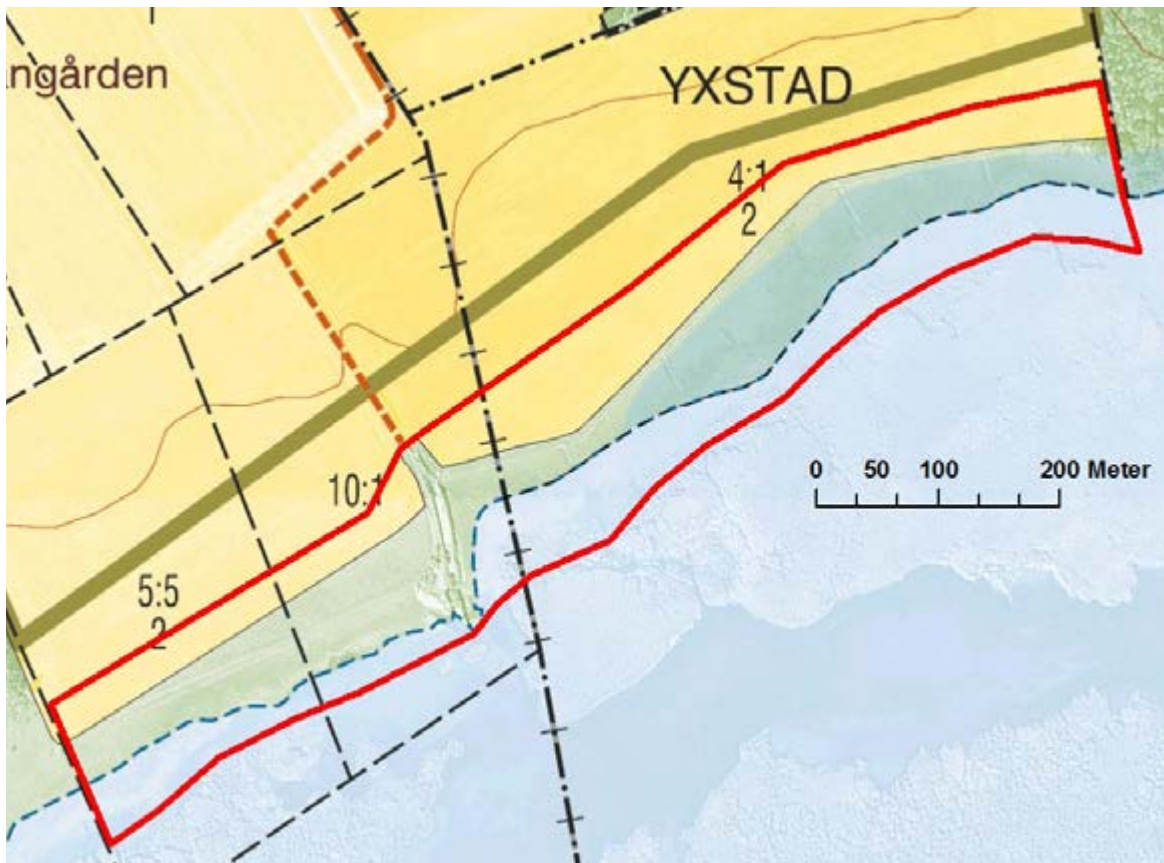
Yxstad strand 12 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

Området är röjt under senare år och betas därefter med högt tryck. Ängen är smal men öppen och utan träd/buskar förutom i västra kanten. Blå bården är bred och öppen hela våren.

	2003-07	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Strandskata	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Tofsvipa	5,8	6	4	3	7	4	10	10	12
Enkelbeckasin	2,2	1	2	1	-	-	-	3	-
Rödbena	1,4	2	2	1	-	2	1	1	1
Gulärta	1,8	2	2	2	2	2	1	3	2
Ängspiålrka	-	1	1	-	-	-	-	-	-

Övriga observationer:

Årta 1 par
 Skedand 3 par
 Amerikansk kricka 1 ex. 23.5

Åsby 19 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

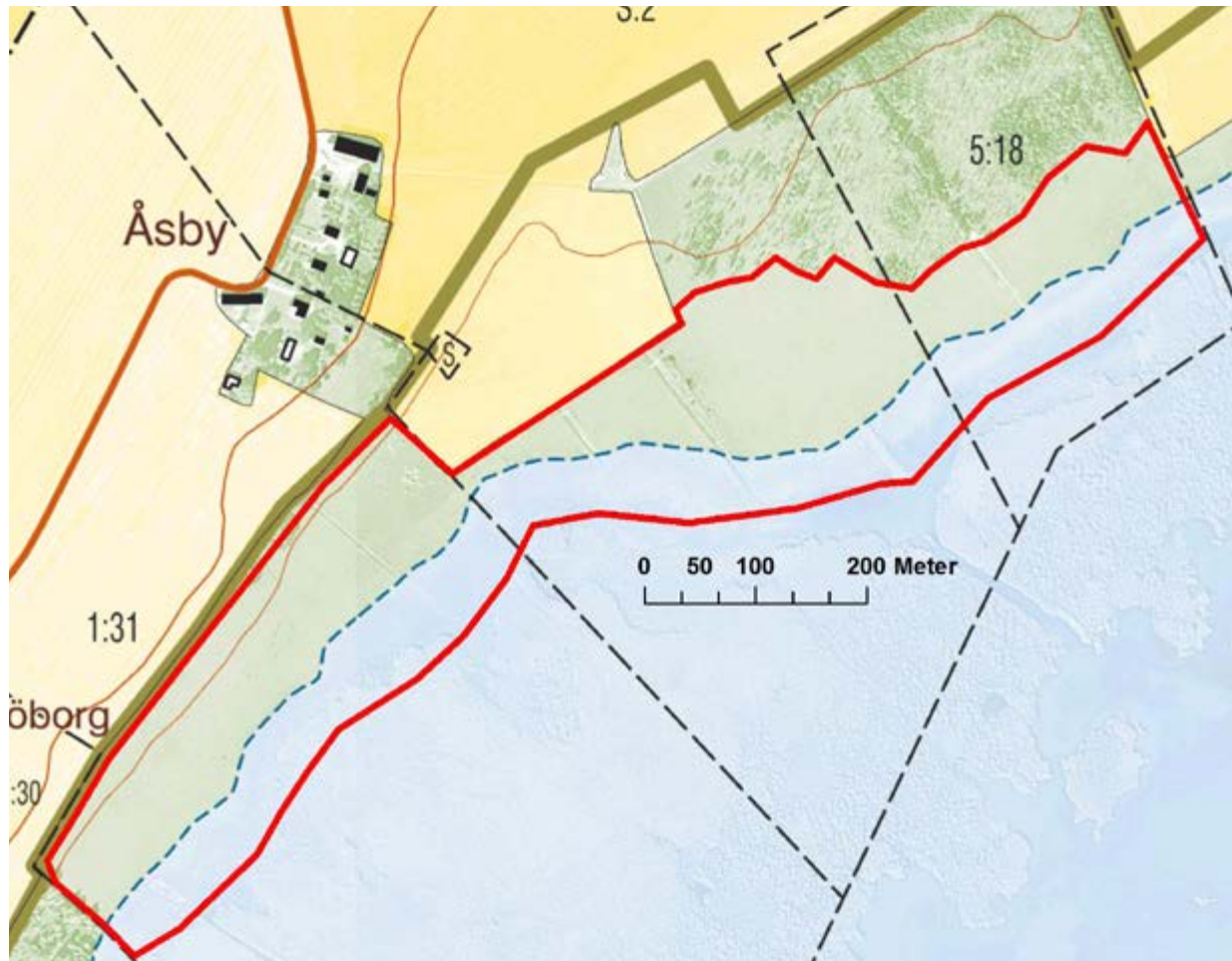
Området har varit välbetat, ja rent av kortsnaggat, under många år. Mellan ängen och vassen finns en välutvecklad blå bärd utan igenväxningssymptom, troligen beroende dels på bra betestryck och dels på det magra underlaget i form av gallstrand.

	2002-06	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Strandskata	0,6	-	-	-	1	-	1	-	-	1
Tofsvipa	5	8	6	3	4	5	4	15	7	7
Brushane	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Enkelbeckasin	2	1	1	2	-	-	-	1	-	1
Rödbena	2	1	1	-	1	-	2	1	-	1
Ängspiplärka	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gulärta	3	3	2	2	1	1	2	1	-	1

Övriga observationer:

Tereksnäppa 1 ex. rastade kort 16.5

Årta 1 par

Övriga observationer i Tåkernbygden 2015

Lars Gezelius

Svanar-änder

Ägretthägern uppträdde talrikt med totalt minst 20 observationer 2.4 - 20.9, dock endast enstaka fåglar. En **rödhuvad dykand**, hane, höll till vid Glänås 22-29.3. 26.3 sågs en hona med hanen. Två **storlommar** sträckte söderut vid Glänås 11.10. En **amerikansk kricka** sågs på Yxstad strand 23.5. **Mindre sångsvan** sågs med två ex. vid Gottorp 3.3, sex ex. vid Svanshals 17-18.3 och 2-3 ex. vid Ramstad 23-28.10. Fem **sjöorrar** sågs från Hovtornet 21.5 och en **svärta** noterades vid Glänås 13.5. Övriga simfåglar redovisas på sid. 6-7.

Rovfåglar

Havsörn sågs alla månader med en topp 6 januari på 57 ex. (rekord!). **Kungsörn** noterades vid hela 15 tillfällen under januari till maj + oktober. Minst sju par **fiskgjuse** häckade runt sjön. 12 fynd av **stenfalk** föreligger, varav endast ett i maj. **Tornfalk** sågs vid minst 19 tillfällen under mars - oktober. **Pilgrimsfalk** observerades vid minst 32 tillfällen under året, mest i oktober-november. Tre par häckade på Omberg och fyra, tre resp. två boungar märktes. 15 observationer av **röd glada** av enstaka fåglar gjordes från 9.4 – 4.10. En ad. hane **stäpphök** sågs vid Hov 18.4 resp. 12.9.

Sumphöns-hackspettar

Endast tre observationer av en till två **rapphöns** har gjorts. Däremot finns hela sju fynd av **kornknarr**. Spel av ca. fyra ex. har hörts i maj-aug vid Åsen, Herrestad och Gärdslösa. Spelande **vaktlar** har rapporterats från Renstad, Ramstad i maj-juli. Dessutom har spelande fåglar hörts vid Vallby (1), Hedakärret (2) och Alvastra (3) lite längre från sjön. I augusti spelade 6-7 ex på södra sidan om sjön. **Storspov** har spelat på minst fem platser runt sjön. Hela 14 fynd av **rödspov** föreligger; ett ex. Yxstad 16.5 och en till tre ex. Sjötuna udde 28.7-16.8. 15 **myrspovar** rastade vid Sjötuna 27.7. En-två **dubbelbeckasiner** spelade på Charlottenborgsmaden 11 - 18.5. **Dvärgbeckasin** noterades med ett ex. 21.3 Svanshals äng och ett ex. 19.4 vid Glänås. Under hösten ringmärktes dock ingen dvärgbeck., men två ex. rastade på Svanshals äng 10.10.

Två **mindre strandpipare** sågs vid Tovören 2.5 och 2-3 ex. rastade vid Sjötuna under sensommaren. Vårobservationer **större strandpipare** blev ett ex. vid Tovören/Källstad hopabete 2.5 resp. 23.5. Under hösten rastade som mest 20 ex. 5-8.8 vid Sjötuna. Under våren rastade som mest 50 **brushanar** vid Sjötuna 6.5 och 29 ex. vid Herrestad 10.5. På hösten blev max 75 ex. vid Sjötuna 16.8. 16.5 rastade 30 **kärrensäppor** vid Sjötuna. Under hösten rastade de frekvent vid Sjötuna, men även vid Glänås. Som mest 40 ex. Glänås 27.7. och 100 ex. Sjötuna 30.7. Sex fåglar ringmärktes vid Sjötuna. Tio fynd av **spovsnäppa** gjordes juli-sept, samtliga vid Sjötuna, som mest fyra ex. 27.8. **Kustsnäppor** rastade med som mest nio ex. vid Sjötuna 30-31.7. **Småsnäppa** noterades under juli-sept., som mest tre ex. Sjötuna 16.9. Fyra **mosnäppor** rastade på Yxstad strand 23.5 och ett ex. rastade på Sjötuna 4-8.8. En **sandlöpare** rastade vid Sjötuna 23-30.8. En **tereksnäppa** rastade kort vid Åsby 16.5.

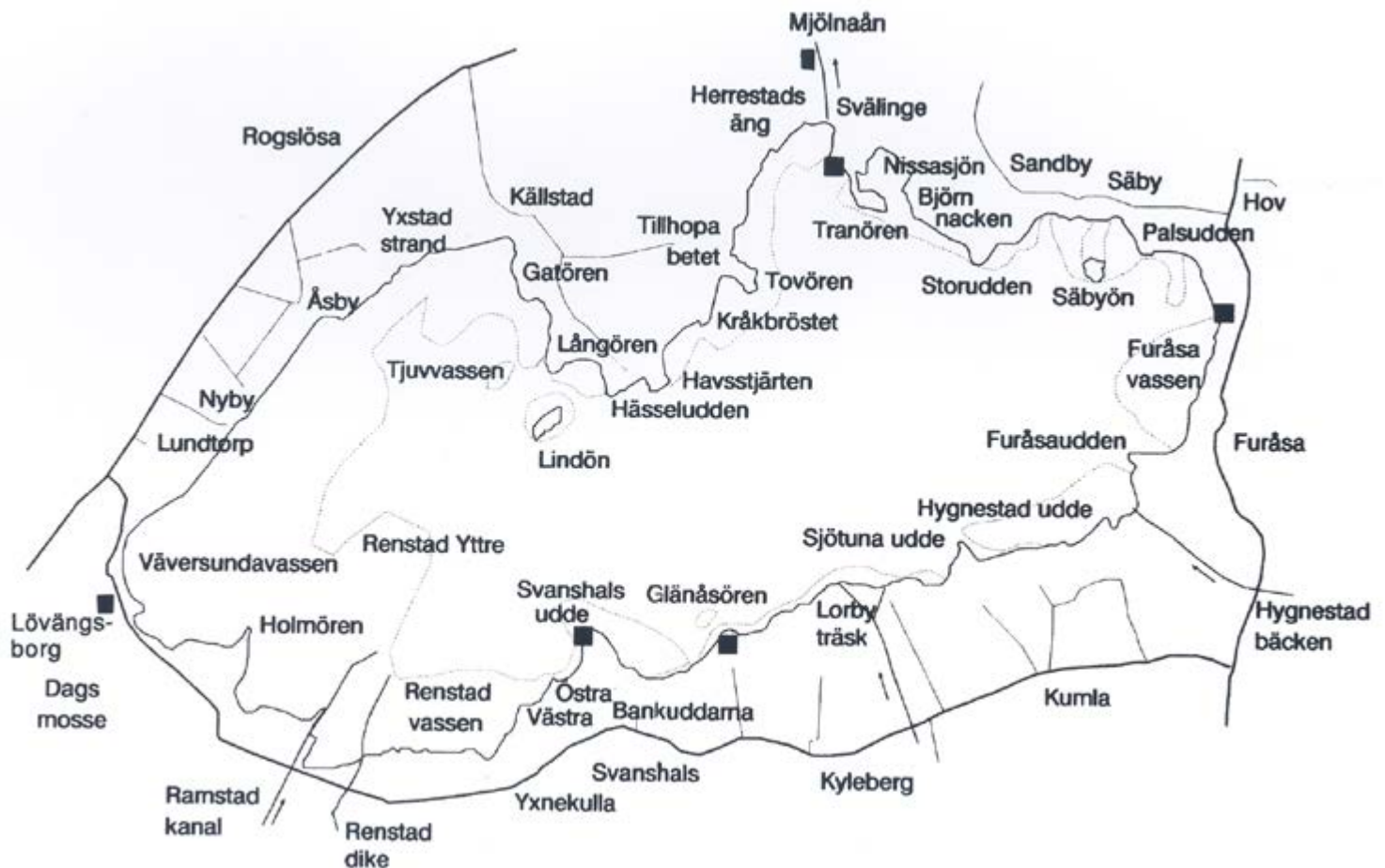
30.5. sågs två adulta **dvärgmåsar** i sjön, 18.7 sågs en 2K fågel och 22.9 sågs åtta ex. ute över sjön. Under juni noterades 5-6 varnande **gråtrutar** ute vid måskolonierna, utan att någon säker häckning kunde fastställas. Enstaka **skröntärnor** sågs i maj-juni. Toppnoteringar var 25-30 ex. vid Svålinge sista veckan i juli. En **vitvingad tärna** flög förbi Naturum 10.6. En **jorduggla** höll

till vid Holmen 14.2 och vid Lövängsborg 27.9. **Mindre hackspett** observerades vid Holmen, Kvarnstugan, Svanshals udde, Glänås, Sjtötuna och Svälänge under häckningstid. Revirhävande **göktyta** noterades vid Glänås och vid Svanshals äng i maj. Sex fynd av enstaka **kungsfiskare** finns 3.5-5.10, vilket är mer än normalt.

Tättingar

En **rödstrupig piplärka** noterades vid Ramstadbron 10.9. **Forsärla** noterades vid sju tillfällen april-oktober. En **berglärka** sågs vid Ramstadbron 6-8.1. Två fynd av **blåhake** gjordes 10.9 - en vid Lövängsborg och en vid Svanshals äng. **Gräshoppsångare** sjöng bara på två platser i maj; Ramstadbron och Lövängsborg. I juni fanns flera sjungande **kärrsångare** vid sjön, Kolsbro två hanar och enstaka hanar vid Svälänge, Källstadviken, Lövängsborg, Renstad och Gärdslösa. Nio ex. ringmärktes vid Renstad kanal. Under häckningstid fanns minst tre revirhållande **törnskator**; vid Svälänge, Svanshals äng och Holmen. En **mindre flugsnappare** noterades vid sjön 16.5 och en vid Svälänge på nationaldagen. En **sommargylling** flöjtade vackert på Lindön 9.6. 13 fynd av **vinterhämpling** föreligger alla månader utom maj-augusti. 20 ex. sågs 31.1 resp 4.2, 100 ex. Åsby 12.9 och 25 ex. vid Ramstad 26.12. Sjungande **rosenfinkar** avnjöts i 26.5 vid Glänås, 7.6-13.6 vid Lövängsborg och 21.7 vid Renstad kanal. **Snöparv** sågs med tre ex. vid Renstad 9.3 och 40 ex. vid Holmen 12.12.

Några platsangivelser vid Tåkern:

Meddelanden från Tåkerns Fältstation

- Nr 1 Meddelande nr 1. Tåkerns Fältstation 1965.
Nr 2 Meddelande nr 2. Tåkerns Fältstation 1966.
Nr 3 Meddelande nr 3. Tåkerns Fältstation 1967.
Nr 4 Meddelande nr 4. Tåkerns Fältstation 1968.
Nr 5 Meddelande nr 5. Tåkerns Fältstation 1969.
Nr 6 Meddelande nr 6. Tåkerns Fältstation 1970.
Nr 7 Meddelande nr 7. Tåkerns Fältstation 1971.
Nr 8 Meddelande nr 8. Tåkerns Fältstation 1972.
Nr 9 Meddelande nr 9. Tåkerns Fältstation 1973.
Nr 10 Meddelande nr 10. Tåkerns Fältstation 1974.
Nr 11 Meddelande nr 11. Tåkerns Fältstation 1975.
Nr 12 Meddelande nr 12. Tåkerns Fältstation 1976.
Nr 13 Meddelande nr 13. Tåkerns Fältstation 1977.
Nr 14 Meddelande nr 14. Tåkerns Fältstation 1978.
Nr 15 Meddelande nr 15. Tåkerns Fältstation 1979.
Nr 16 Meddelande nr 16. Tåkerns Fältstation 1980.
Nr 17 Bergengren, G. & Elderud, C. 1975. Tåkerns fältstation - en presentation. Vår Fågelvärld 34:264-267.
Nr 18 Ekstam, U. 1975. Förändringar av fågelfauna och miljö i och vid Tåkern 1850-1974. Vår Fågelvärld 34:268-282.
Nr 19 Persson, T. 1975. Brun kärrhök, *Circus aeruginosus* och rördrom, *Botaurus stellaris*, i Tåkern 1972-1974. Vår Fågelvärld 34:283-289.
Nr 20 Jakobsson, L. 1975. Doppingarna i Tåkern. Vår Fågelvärld 34:290-295.
Nr 21 Björkman, G. 1975. Skäggmesen *Panurus biarmicus* i Tåkern. Vår Fågelvärld 34:296-310.
Nr 22 Nilsson, L., Nilsson, P. & Sandberg, H. 1982. Häckfågeltaxering i vass, särskilt av vattenrall *Rallus aquaticus* och rörsångare *Acrocephalus scirpaceus*. Vår Fågelvärld 41:26-28.
Nr 23 Vingspegeln nr 2:1982.
Nr 24 Björkman, G. & Tyrberg, T. 1982. Skäggmesen *Panurus biarmicus* i Sverige 1965-1979. Vår Fågelvärld 41:73-94.
Nr 25 Vingspegeln nr 2:1983.
Nr 26 Vingspegeln nr 2:1984.
Nr 27 Vingspegeln nr 2:1985.
Nr 28 Nilsson, P. 1986. Vasslätter vid Tåkern. Vår Fågelvärld 45:35-36.
Nr 29 Vingspegeln nr 2:1986.
Nr 30 Vingspegeln nr 2:1987.
Nr 31 Vingspegeln nr 2:1988.
Nr 32 Elf, A. 1988. Vårsträcket av svanar, änder och skrakar vid Tåkern. Vingspegeln 7:51-56.
Nr 33 Nilsson, L. 1988. Effekter av vasskörd på den häckande fågelfaunan i Tåkern. Vår Fågelvärld 47:310-319.
Nr 34 Vingspegeln nr 2:1989.
Nr 35 Vingspegeln nr 2:1990.
Nr 36 Fältarbete 1990. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1991.
Nr 37 Vingspegeln nr 2:1991.
Nr 38 Milberg, P. 1991: Kålsenap *Erucastrum gallicum* en försvinnande växt vid Tåkern. Svensk Bot. Tidskr. 85: 105-109.
Nr 39 Milberg, P 1991. Vasshättan *Mycena belliae* en förbisedd svampart i Sverige. Svensk Bot. Tidskr. 85:171-173.
Nr 40 Fältarbete 1991. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1992.
Nr 41 Gustavsson, N. & Gezelius, L. 1992. Pungmesen i Tåkern - historik och häckningsbiologi. Vingspegeln 11:32-37.

- Nr 42 Vingspegeln nr 2:1992.
- Nr 43 Elf, A. 1992. Andra fyndet av vitvingad tärna i Östergötland. Vingspegeln 11:88-89.
- Nr 44 Gezelius, L. 1992. Skrattnåsen -ekologi och populationsförändringar.
Vingspegeln 11:114-121.
- Nr 45 Tyrberg, T. 1992. Det äldsta kända ornitologiska verket om östgötska förhållanden.
Vingspegeln 11:141-142.
- Nr 46 Fältarbete 1992. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1993.
- Nr 47 Vingspegeln nr 2:1993.
- Nr 48 Fältarbete 1993. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1994.
- Nr 49 Vingspegeln nr 2:1994.
- Nr 50 Fältarbete 1994. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1995.
- Nr 51 Nilsson, L. & Hagström, B. 1995. Fågelinventering i Sommen 1994. Vingspegeln 14:27-30.
- Nr 52 Vingspegeln nr 2:1995.
- Nr 53 Tranesjö, J. 1995. Caféguide för Tåkernbygden. Vingspegeln 14:103-108.
- Nr 54 Fältarbete 1995. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1996.
- Nr 55 Vingspegeln nr 2:1996.
- Nr 56 Gezelius, L. 1996. Rödspoven åter vid Tåkern. Vingspegeln 15:86-87.
- Nr 57 Gezelius, L. 1996. Första häckningen av vassångare *Locustella luscinioides* i Östergötland.
Vingspegeln 15:88-89.
- Nr 58 Gezelius, L. 1996. Något om häckningen hos Tåkerns skrattnåsar. Vingspegeln 15:142-144.
- Nr 59 Fältarbete 1996. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1997.
- Nr 60 Vingspegeln nr 2:1997.
- Nr 61 Fältarbete 1997. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1998.
- Nr 62 Vingspegeln nr 2:1998.
- Nr 63 Fåglar i Tåkern. Fältarbete 1998. Mjölby 1999.
- Nr 64 Vingspegeln nr. 2:1999.
- Nr 65 Fåglar i Tåkern. Fältarbete 1999. Mjölby 2000.
- Nr 66 Vingspegeln nr. 2:2000.
- Nr.67. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2001. Årsrapport 2000 från Tåkerns fältstation. Mjölby.
- Nr 68 Vingspegeln nr. 2:2001.
- Nr.69 Milberg, P., Gezelius, L., Blindow, I., Nilsson, L., & Tyrberg, T. 2002. Submerged vegetation and the variation in the autumn waterfowl community at Lake Tåkern, southern Sweden. *Ornis Fennica* 79:72-81.
- Nr.70. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2002. Årsrapport 2001 från Tåkerns Fältstation. Mjölby.
- Nr 71. Vingspegeln nr. 2:2002.
- Nr.72. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2003. Årsrapport 2002 från Tåkerns Fältstation. Mjölby.
- Nr 73. Vingspegeln nr. 2:2003.
- Nr 74. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2004. Årsrapport 2003 från Tåkerns Fältstation. Mjölby.
- Nr 75. Vingspegeln nr. 2:2004.
- Nr 76. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2005. Årsrapport 2004 från Tåkerns Fältstation. Mjölby.
- Nr 77. Vingspegeln nr. 3:2005.
- Nr 78. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2006. Årsrapport 2005 från Tåkerns Fältstation. Mjölby
- Nr 79. Vingspegeln nr. 3:2006.
- Nr 80. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2007. Årsrapport 2006 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
- Nr 81. Vingspegeln nr. 3:2007.
- Nr 82. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2008. Årsrapport 2007 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
- Nr 83. Vingspegeln nr. 3:2008.
- Nr 84. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2009. Årsrapport 2008 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
- Nr 85. Vingspegeln nr. 3:2009.

- Nr 86. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2010. Årsrapport 2009 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 87. Vingspegeln nr. 3:2010.
Nr 88. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2011. Årsrapport 2010 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 89. Vingspegeln nr. 3:2011.
Nr 90. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2012. Årsrapport 2011 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 91. Vingspegeln nr. 3:2012.
Nr 92. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2013. Årsrapport 2012 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 93. Bergner, A. & Gezelius, L. 2013. Territory vegetation structure and habitat preferences of the Savi's Warbler *Locustella luscinioides* in lake Tåkern, Sweden. *Ornis Svecica* 23:72-80.
Nr 94. Vingspegeln nr. 3:2013.
Nr 95. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2014. Årsrapport 2013 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 96. Vingspegeln nr. 3:2014.
Nr 97. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2015. Årsrapport 2014 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 98. Vingspegeln nr. 3:2015.
Nr 99. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2016. Årsrapport 2015 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 100. Bergner, A., Elderud, C. & Gezelius, L. 2016. 50 år med Tåkerns Fältstation. 1963-2013..
Jubileumsskrift för Tåkerns Fältstation. Kalmar.
Nr 101. Vingspegeln nr. 3:2016.

Finns på naturum
Tåkern. Eller köp di-
rekt på Länsstyrelsen
Östgötagatan 3 Linkö-
ping.
Beställ på mail till
lars.gezelius@lansstyrelsen.se
så skickar vi för 190
kr inkl porto. Betala
då på Plusgiro 26 34
96 - 2 eller med Swish
till 1230180471